Sud

Revistă editată de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu"

11-12

NR. 11-12 SERIE NOUĂ (164-165) • ANUL XVIII • Noiembrie -Decembrie 2014

apare din anul 1996

Publicație editată cu sprijinul Primăriei orașului Bolintin Vale și al Consiliului Județean Giurgiu

www.revistasud.ro

Jean Steriadi - *Peisaj de iarnă*, 1922

Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu vă urează Sărbători fericite și un an mai bun.
La mulți ani !

Editorial

Vasile GRIGORESCU

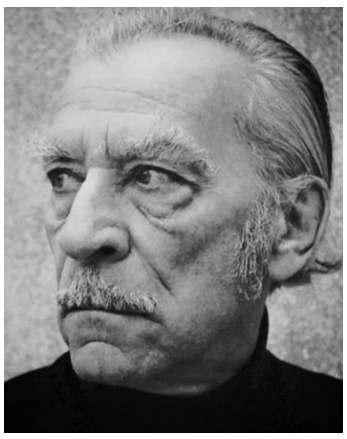
Pseudobilanț

Din punctul de vedere al „culturii bolintinene", anul care se încheie nu a fost cu mult diferit de alții. Multe proiecte, mari speranțe, realizări după puteri. Semnele de coagulare a comunității în jurul unei identități culturale sunt, mai degrabă, firave. Manifestările propuse de „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu", sub pretextul aniversării unor momente, monumente sau personalități, își doreau chiar atingerea acestui scop, de întărire a conștiinței comunitare. Desigur, o comunitate cu voce proprie, cu principii și interese dincolo de cele partinice. O comunitate respectuoasă și mândră de „patrimoniul" său, dornică să-și construiască viitorul urmând bunele pilde ale trecutului. De aceea, am reamintit în paginile revistei noastre faptele unor mari mecena (Bolintineanu, Cioflec, Poenărescu), care au pus progresul comunității înaintea intereselor proprii, dăruind spitale, colecții de artă, școli, instituții socio-culturale, biserici, biblioteci, burse etc. Ca urmare, am fi dorit să reamintim că prima ședință a guvernului gen. Sănătescu de după 23 August 1944 a avut loc în conacul Bolintineanu, că s-au împlinit 125 de ani de la inaugurarea cursurilor în ruinata clădire „de patrimoniu" a Școlii Vechi, că au trecut 25 de ani de când „Căminul Cultural" (replică a celebrului Teatru din La Ciotat, Franța) a căzut sub lama buldozerului, că s-au împlinit 100 de ani de la fundarea Asociației „Iubire de neam" (menită să ajute orfanii și văduvele primei conflagrații mondiale), că sunt doi ani de când Constantin Carbarău nu mai este printre noi etc. Încercam astfel să ridicăm obstacole împotriva penetrării prostului-gust, a nonvalorii, care, dincolo de realitatea că reprezintă fațeta culturală a unui segment important numeric al societății (ce ar putea învinui, la rându-i), este de acuzat mai cu seamă atunci când este rezultatul unor interese egoiste (comerciale, electorale, religioase), puse sub deviza „Țara ne/vă vrea proști !". Într-o comunitate bazată pe principii sănătoase, aspectul deplâns mai sus intră în starea de normalitate, cu influențe ce pot fi trecute, generos, cu vederea. În concluzie, ne propunem pentru anul ce vine și pentru viitor, să punem umărul la creșterea sănătoasă a „Generației XXI", cei care ne vor citi, cei care vor scrie despre noi, despre ei și despre alții, cei care vor deveni curând reperele identitare ale nației, pe care îi dorim cu un spirit mai puternic și mai liber decât noi.

La mulți ani !

Hanibal

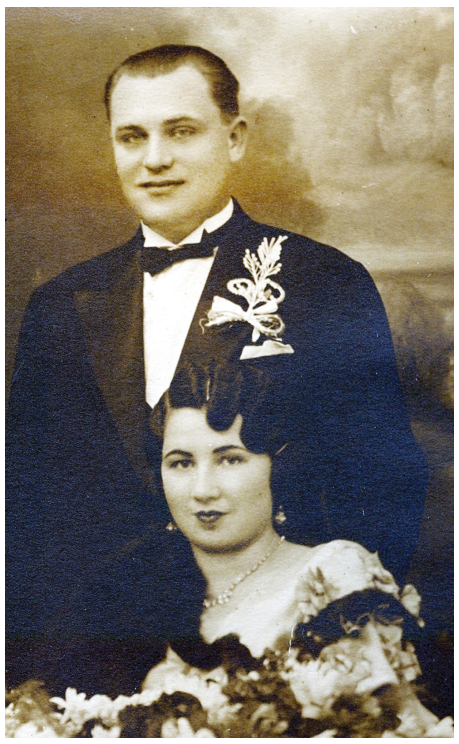
de Eugen Jebeleanu

Nimeni n-avea ceea ce el avea:
superba lui trufie
și elefanții
și labele lor sfărâmând vertebrele
acestor Alpi albiți de spaimă.

Călca, de-abia să se audă, peste stânci
și s-auzea în lună, și
nimeni nu mai văzuse trâmbițele
de piatră ondulândă ale acestor fiare.

Și n-au învins.

Oameni de lângă noi

ALEXANDRU CARTOJAN

pag. 11

Am citit despre...

Mijloace de promovare a cărții

Florentin POPESCU

De ceva vreme au apărut/apar voci care clamează un așa-zis sfârșit al cărții imprimate pe hârtie în fața altor mijloace de redare: CD-uri, audio-book-uri, tablete și altele – toate căi de comunicare mult mai rapide și mai comode – termenul nu e exagerat ! – seducătoare, mai ales pentru noile generații consumatoare de cultură.

Zăbava și cu folos trudă a cititului cărților, cum zicea cândva cronicarul va ramâne, susțin aceiași promotori ai ideii abandonării lecturilor de texte tipărite, va deveni ceva de domeniul trecutului. Va deveni istorie.

Cum adică, sunt gata să le răspundă cei ce consumă literatură, artă, știință etc. din cărți, să devină istorie ceva ce a dăinuit de secole, de la bătrânul Gütenberg și până azi ? E adevărat, mai zic ei conciliant, să citești o poezie, o proză scurtă, un articol mai treacă-meargă, dar cum sa pătrunzi sensurile, cum sa înțelegi ideile, acțiunea, farmecul unui roman ca *Război și pace* sau *Pe Donul liniștit*, unde se afla un adevărat univers omenesc, de gândire și trăire întins pe sute de pagini ?

În România de după 1990, cartea tipărită pe hârtie a luat, grație climatului de libertate și de democrație și de încurajare a inițiativei private, un avânt fără precedent. Au apărut sute de

(continuare în pag. 2)

Toamna Culturală Bolintineană - 2014 pag. 2, 14, 15

Tania Marciu
Jurnalul Lucindei. Altă zi pag. 8

Miron Kiropol
A fost odată... pag. 3

Ciprian Necșuțu
Clubul de istorie pag. 13

Toamna Culturală Bolintineană - 2014

La Bolintinul din Vale, încă din a doua jumătate a veacului al XIX-lea, la sfârșit de octombrie este tradiția desfășurării bâlciului de Sf. Dumitru, tradiție inaugurată prin grija marelui patriot care a fost Conu' Costică Bolintineanu. Este momentul inventarierii bogățiilor pământului obținute din munca de peste an, al schimburilor, al pregătirii iernii care stă la colț. Este o vreme potrivită rememorării și bilanțului și de aceea „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu" și cândva Fundația „Dimitrie Bolintineanu", a găsit de cuviință că este timpul potrivit trecerii în revistă a activităților de peste an, a promovării valorilor locale, a schimburilor culturale cu alte zone, a îmbogățirii zestrei de cunoaștere a concetățenilor noștri, a confirmării statutului de centru cultural zonal al Bolintinului. Sub aceasta umbrelă s-au dorit a fi puse manifestările reunite sub numele **TOAMNA CULTURALĂ BOLINTINEANĂ**, ajunsă la cea de a doua ediție, ale cărei evenimente, deși puteau fi puse sub semnul **Patrimoniului** (25 de ani de la dispariția emblematicei clădiri a Căminului Cultural, sau 125 de ani de la inaugurarea cursurilor în clădirea Școlii Vechi), al **Istoriei** (70 de ani de la momentul primei ședințe de guvern post 23 august 1944, care a avut loc în conacul Bolintineanu din Bolintinul din Vale) sau lui **Carbarău** (75 de ani de la nașterea fondatorului revistei *Sud*, C-tin Carbarău, cu prezentarea cărților *In memoriam Constantin Carbarău* și *Bibliografia revistei* ***Sud****. 1996-2011* și dezvelirea plăcii memoriale), au stat mai degrabă sub semnul lui Creangă: „...dar și sărac așa ca în anul acesta, ca în anul trecut, și ca de când sunt, niciodată n-am fost !". În sensul că prin contul Asociației a cam bătut vântul înghețat și aducător de sărăcie al răsăritului, nefiind capabilă să determine oameni, firme sau instituții care să se alăture și să sprijine demersul. A fost nevoie astfel să amânăm (sperăm să fie numai o amânare !) multe din activitățile programate, prin care în octombrie urmau să vină la Bolintin mari personalități ale culturii române precum acad. Răzvan Teodorescu, Ion Cristoiu, Victor Rebengiuc, Cornel Dinu, Radu Costinescu, Florentin Popescu, Liviu Ioan Stoiciu, Florin Colonaș, Lucian Boia, Ion Dodu Bălan, Neagu Udroiu etc.

Totuși, deși mai strâmtorată ca în alți ani, **Toamna Culturală Bolintineană**, Ediția 2014, s-a desfășurat datorită dăruirii unor propovăduitori ai culturii și patrioți peste care nu aș dori să trec fără a-i aminti pe domnii Gheorghe Dragomir, Marin Alexandru Cristian sau Marian Grigore alături de care îi așezăm pe membrii Asociației Bolintineanu. Amănunte despre desfășurarea acestei ediții le puteți citi în paginile revistei noastre.

(continuare în pag. 14-15)

INVITAȚIE CĂTRE AGENȚII ECONOMICI

Consiliul de Administrație al Liceului Tehnologic *Dimitrie Bolintineanu* vă invită să participați la dezbaterea privind „Metodologia de fundamentare a cifrei de școlarizare pentru anul 2015-2016" și a „Proiectului planului de școlarizare". Menționăm că, în baza legislației în vigoare, puteți solicita școlarizarea în învățământul profesional cu durata de 3 ani pentru domeniile și specializările de care aveți nevoie. Întâlnirea va avea loc la sediul nostru din strada Republicii, nr. 2B, Bolintin Vale, jud. Giurgiu, în data de 4 decembrie 2014, ora 11:00.

Mijloace de promovare a cărții

(urmare din pagina 1)

edituri, se tipăresc mii, dacă nu zeci de mii de cărți de toate felurile și pe tot cuprinsul țării. În cei douăzeci și cinci de ani care au trecut de atunci jocurile de piață au cunoscut/cunosc fluctuații dintre cele mai neașteptate și surprinzătoare din multe puncte de vedere. De unde prin anii nouăzeci, cărțile se vindeau mai ceva decât pâinea caldă (reflexul de dinainte al românului, setea lui de cunoaștere și de instruire încă mai erau vii), s-a ajuns, treptat-treptat la o situație aproape inversă: raportul dintre cerere și ofertă s-a schimbat în proporție de o sută optzeci de grade. A crescut inimaginabil oferta și a scăzut cererea. A scăzut nu din cauză că românul și-ar fi pierdut apetitul pentru lectură, ci din pricini care se cunosc: apariția Internetului, extinderea rețelelor de televiziune, tabletele și alte mijloace de comunicare (chiar și a celor care pun în circuitul public opere literare sau științifice); în plus – factor deloc de neglijat ! – creșterea prețurilor la carte și veniturile de cele mai multe ori modeste ale oamenilor au contrubuit la diminuarea vânzărilor.

În fine, lasând la o parte aceste aspecte ce pot forma un serios obiect de studiu pentru economiști și sociologi, se cuvin a fi comentate câteva aspecte care ne-au fost relevate nu demult la *Târgul Gaudeamus – carte de învățătură*, desfășurat la sfârșitul lunii noiembrie la București. Pavilionul, marele pavilion de la Romexpo a găzduit edituri din toată țara și a avut și un invitat special – Rusia. Judecând în termeni statistici, aici au avut loc peste 700 de evenimente: lansări de cărți, întâlniri cu scriitori, simpozioane și conferințe, colocvii etc. O adevărată *fiesta* a cărții. O *fiesta* de toamnă, un fel de pandant al celuilalt târg cu caracter similar: *Bookfest*, din vară.

La Gaudeamus, am văzut cu ochii noștri, au venit mii de oameni. Unii au păsit pragul ca la o expoziție, cea mai mare expoziție de carte la care și-au putut desfăta ochii privind mii de coperți de carte, dar și alte exponate. Se înțelege de la sine ca fiecare expozant a încercat sa atragă atenția publicului prin mijloace cât mai originale. În acest context n-a fost de mirare ca pe deasupra sutelor de panouri a plutit în permanență un dirijabil condus de la sol prin telecomandă, un minidirijabil inscripționat cu numele unei edituri. Și într-un alt loc am văzut un schelet uman (probabil din ipsos), ori, în altă parte, expuse obiecte de artă veche sau piese de epocă (un aparat de radio cu lămpi, de pildă) sau că un alt expozant, voind să marcheze contribuția firmei la „Anul Brâncoveanu" l-au adus chiar pe Brâncoveanu, imortalizat într-un bust și așezat pe un piedestal la vedere. Și altele. Și altele.

N-au lipsit nici mijloacele tradiționale de promovare a productelor proprii: pliante, calendare de buzunar, fluturași, afișe etc.

Alți expozanți au găsit cu cale să impresioneze și sa atragă prin altceva – prin costumarea unor tineri în straie de epocă. N-a fost, așadar, de mirare nici sa vedem strecurându-se printre vizitatori tinere domnițe și prințese, cavaleri ori domni cu frac și joben sau soldați în uniformele de epocă ale unor armate despre care se face vorbire în cărțile de istorie. N-a fost de mirare nici sa vedem câțiva negri învățându-i pe niște prichindei cum se bate tam-tam-ul, ori sa auzim cum trompeta poetului Paul Daian (figură devenită tradițională în târgurile de carte din București) acoperă zumzetul și rumoarea de la standuri. Muzici, anunțuri la megafon, tot felul de alte mijloace sonore completau „peisajul" amintitei întâlniri dintre editori și cititori, dintre vizitatori și scriitorii invitați la manifestări.

Ingeniozitatea n-a lipsit mai nicăieri, ba am spune că s-a manifestat din plin și în mai toate locurile.

Concluzia care s-a putut/se poate trage este una singură: Cartea nu numai că nu va dispărea, ci va fi prezentă multă vreme de aci înainte în viața noastră. Mijloacele de promovare a ei ni se par a fi binevenite și cu priză la public. Un public care de la an la an, de la o ediție la alta simte nevoia comunicării cu cartea, cu semenii, cu tot ce ține de spiritualitate. Mai ales azi, mai ales acum, când grijile, nevoile, întrebările, neliniștile îl agresează cotidian pe fiecare dintre noi.

BOLINTIN - Istorie în imagini

Decembrie 1946, în fața conacului Vidulescu. În spate se află Școala Veche, iar în dreapta imaginii se vede colțul gardului conacului Bolintineanu. De la stânga: Marin Onete, Constantin Gheorghe (Popâinac), Marin Nica, Ion Caraulea, Mitu Ghimpe

Partidul Social Democrat
ORGANIZAȚIA PLĂȘII BOLINTIN
JUDEȚUL ILFOV

Lei 10000

Invitația No. 21

Sunteți rugat a lua parte la **SERATA INTIMA** organizată de PARTIDUL SOCIAL DEMOCRAT, în folosul strângerii unui fond pentru cumpărarea mobilierului necesar sediului Plășii Bolintin.

Serata va avea loc Duminică 14 Octombrie 1945, ora 20, în Sala Băncei „Prevederea" din com. Bolintin Vale.

Surprize — Regina Balului — Căsătorie americană — Regina Muncii aleasă prin voturi, concursuri de dans, Tombolă, Bufet bine asortat

In cursul zilei, dimineața și după masă, mari întreceri sportive: Matchuri de foot-ball, ciclism — circuitul Plășii Bolintin.

Prezenta invitație ține loc de bilet de intrare arât la serbările sportive cât și la serată.

COMITETUL

A fost odată...

Miron KIROPOL

Era prin 1964 (?)... Poate mai demult, poate ceva mai aproape de noi. Nu-mi aduc bine aminte. Erau zile de toamnă sau semănând a toamnă. Într-un alt secol. Eram tânăr, ca devorat de mine însumi și de lume. Rătăceam din lumină în lumină, din întuneric în întuneric, cu toată furia de prăpastie de pământ și cer a tinereții, prin Bucureștiul mohorât, pustiit de atunci. Deodată inima mi s-a oprit, ca să izbucnească mai tare, înaintea vitrinei unei galerii ce părea cuprinzând o fântână jucăușă într-un parc. Pe pereții ei se cățăraseră sau căzuseră din cer, agățându-se de ei ca în joacă, o mână de desene din care țâșneau, se dădeau peste cap, foiau de la o beție la alta, tot soiul de visuri. În mijlocul galeriei se ridica, princiar, un om (cum nu prea vedeai prin bietul nostru oraș, în care trăiam toți puși pe crucificare), un personaj de teatru antic, străjuit de o barbă de un cot, a cărei vedere m-a fermecat.

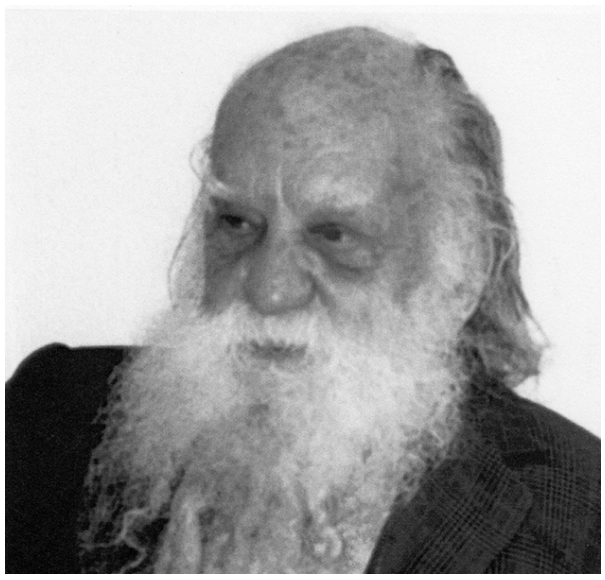
Era el de pe lumea asta ? Se rătăcise pe aici din cine știe ce altă lume ? O stea îi căzuse în cap și-l făcea să fie altfel decât noi, cei uitați de viață ?

Eram ca beat, trecând de la un desen la altul și aruncând priviri din coada ochiului către vrăjitorul ?, magul ? ce surâdea îngăduitor sau își împietrea chipul deasupra noastră.

Din puținii lei ce-mi fluierau buzunarul i-am cumpărat un desen și ne-am împrietenit într-o clipă, sporovăind lucruri interzise, fiind amândoi, pentru epocă, buni de legat. M-a străbătut cu o privire senină (dar azi nu știu cât de senină era și poate că numai barba o însenina) și m-a luat acasă la el, dăruindu-mi un desen, pentru că, îmi spunea, nu putea să ia bani de la un om sărac. Și avea un nod în gât vorbindu-mi așa.

În vremea aceea încă îmi ziceau ceva petele contemporanilor mei, deși prea semănau unii cu alții, cum seamănă mereu unii cu alții... Îi caut și nu-i găsesc...

Aș vrea să cânt, să plâng, să îngenunchi înaintea unui tablou, aș vrea să-i sărut chipul. Ce secol de pe urmă am trăit, ce secol și mai de pe urmă trăim ! Unde e acel „Contemporan cu fluturii și Dumnezeu” al lui Blaga ? Unde suntem noi dacă mai suntem ?

Aurel Cojan

Dar acesta e un alt subiect.

Cojan, pentru că de el e vorba, îmi era drag și i-am cumpărat (aceasta la Paris) încă un desen în care dictau petele, care ne-au despărțit în ziua când mi s-au deschis ochii și numai aveam nimic de împărțit cu ele și mi-era groază că am putut să le țin însoțire în mâzgăleala asta de peste o sută de ani...

Căci artele sunt duh prin care omul să fie duh...

Lumina zilei de azi a uitat să fie lumina zilei de azi în artele frumoase.

Îmi vine să râd de frumoasa lor urâțenie.

Dar cum am mai spus, acesta e un alt subiect.

Să ne întoarcem la Cojan.

El ne-a lăsat multe desene și picturi de mare frumusețe din epoca dintâi, când era în țară. Apoi, în Parisul unde la fiecare pas te pândește o amețeală, a fost prins de încântarea din care ne hrăneam cu lăcomie toți exilații și a început să „picteze” pete de o culoare îndoielnică. Și eu le-am dat să mănânce din mine petelor astea, le-am îmbrăcat în pielea mea, cocoloșindu-le în tot felul, până când deodată m-am dat înapoi înspăimântat și m-am exilat pentru a doua oară, îndepărtându-mă de cei care credeau în ele.

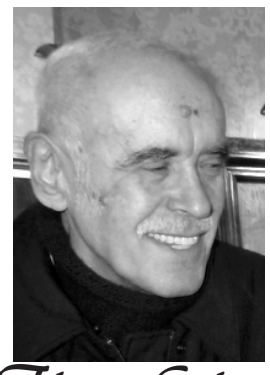
Acum sunt în durerile facerii.

Ies din mine, din cel avându-și credința în arta putrezitoare a secolului XX și mă dăruiesc, chiar dacă prin durere, artei vechilor, căci doar ei știau pe de rost taina.

Cojan nu era departe de ea, ca mulți din artiștii secolului XX, oameni adeseori de carne și vis tainic, dar care au vrut să uite taina cărnii și pe cea a visului, iar taina i-a lăsat să se rostogolească din culmea ei. S-au vândut nimicului, îmbogățindu-se cu el. Sunt, se zice, mari.

Îi văd pitici. Abia dacă li se vede vârful nasului pe care îl țin atât de sus și în care le intră numai mirosul tuturor hoiturilor.

Cojan, aruncând peste umăr Frumusețea s-a oferit amețelii acesteia fără taină, care nu mai știe de ce se duce și unde...

Florin Colonaș

O zi din viața unei vedete

Ne-am obișnuit să trăim printre vedete, mai ales acum când explozia informațională și a mijloacelor mass-media aduc în preajma noastră tot felul de personaje, dar și imaginea unor obiecte din sfera materială, în primul rând autoturismele și multe alte lucruri utile fiecăruia, sau pur și simplu... inutile. Grație acestor mijloace, într-o perioadă relativ scurtă de timp, un personaj sau un obiect din te miri ce domeniu, poate deveni vedetă.

Dicționarul Explicativ al Limbii Române, definește substantivul feminin *vedetă* prin: „actor sau actriță care deține un rol principal într-un spectacol, mai ales într-un film (și se bucură de renume, de mare popularitate); sportiv de mare talent și popularitate; *prin extensiune*: persoană care vrea să iasă în evidență, să epateze”. Desigur, la figurativ noțiunea se poate extrapola...

Așa s-a întâmplat de-a lungul ultimului secol cu actorii de cinema. Să luăm câteva exemple: Charlie Chaplin, Marylin Monroe, mai aproape de noi Sophia Loren sau Brigitte Bardot. Marile vedete le găsim și în toate disciplinele sportive. Să luăm ca exemplu fotbalul, răspândit până în cele mai îndepărtate insulițe de pe glob. Cine nu-l știe pe Maradona sau Pele ? Grație peliculei, imaginile cu vedetele ultimului secol s-au conservat. Avem însă și altfel de imagini care au rezistat timpului și care și astăzi sunt la fel de proaspete ca în vremea gloriei lor.

Fără să fi existat fotografii sau film în epoca lor, o serie de personaje au rămas prezente în mintea oamenilor grație unor maeștri care le-au zugrăvit cu multe veacuri în urmă. Există și multe imagini poetice sau în textele istorice antice din care se pot reconstitui de către antropologi imaginile unor personaje. Dovezile picturale, portretele însă, rămân mărturii veridice, grăitoare ale respectivelor personaje.

O asemenea imagine o reprezintă pe Gioconda, care de peste o jumătate de mileniu este înfățișarea feminină cântată de poeți, idealizată de prozatori și de compozitori, iubită cu pasiune de publicul larg, idolatrizată de amanți, reluată într-o viziune nouă de către artiștii vizuali moderniști.

Putem, deci, s-o numim pe Gioconda o vedetă ? Consider că da ! De aceea vă propun să urmărim o zi din viața ei.

Duminică de octombrie 2014. Mii de turiști iau cu asalt intrarea principală a muzeului parizian Le Louvre. Pe măsură ce ora deschiderii se apropie, masa enormă a turiștilor crește văzând cu ochii. O amestecătură inimaginabilă de chipuri, fiecare individ având ceva specific în costumația sa, fiecare căutând să fie cât mai bine „plasat”, pentru ca în momentul deschiderii să poată pătrunde cât mai repede în marele muzeu.

Și, ca întotdeauna, în ultimele minute de așteptare vacarmul încrucișării diferitelor limbi ajunge la paroxism. La ora porților deschise, datorită înghesuielii, marea masă a turiștilor în care sunt prins, fără posibilitatea măcar de a mă învârti pe un picior, rămâne încă inertă. De abia după zece minute reușesc să fac un progres vizibil, aflându-mă în pragul ușilor larg deschise. După alte minute de înaintare compactă a gloatei, reușesc, în sfârșit, să mă eliberez și să pătrund în holul central. Turiștii sunt bine echipați, cu tot felul de aparate foto sau de filmat, ca să nu mai vorbim de telefoanele mobile cele mai performante, capabile să ia imagini cu nemiluita și să nu mai vorbim de ghiduri, cărți, pliante, broșuri, fluturași în cele mai diferite limbi ale pământului – toate având însă un numitor comun – fotografia color de pe copertă, celebrul tablou al lui Leonardo da Vinci: Gioconda. Nu numai atât, dar toată lumea este nerăbdătoare să vadă originalul celebrei opere. Atât de mare este febra celor care vor să ajungă în sala care adăpostește Gioconda, încât mulți, cei mai mulți, ignoră pur și simplu o statuie celebră, de mari dimensiuni, aflată pe pauza scării centrale și care nu este alta decât capodopera sculpturii grecești *Victoria de la Samothrace*. Este suficient însă, ca una sau două persoane să se oprească și cohorte îi vor urma, inerțial, privind statuia, cei mai mulți neștiind despre ce este vorba.

Coloana de turiști s-a mai răsfirat. Asemenea unei competiții sportive, plutonul s-a întins pe o distanță apreciabilă și fiecare înaintează acum cu mai mult spor. Chiar la intrarea în prima sală, o săgeată (deasupra căreia stă scris: Gioconda) indică laconic cel mai scurt drum de urmat spre obiectivul mult visat. Cei mai nerăbdători, preocupați de subiect, grăbesc pasul spre obiectivul semnalat, ignorând cu desăvârșire capodoperele aflate pe simezele sălilor prin care trec, mulțumindu-se să urmărească semnul săgeții plantat din când în când, care le arată calea spre lumea plină de mister a Giocondei lui Leonardo da Vinci. Siguranța că se apropie de ținta finală îi lasă nepăsători față de celebre opere, care, chiar dacă nu au faima Giocondei, au în tot cazul elemente artistice pe care însuși Leonardo le-ar fi admirat. Dar ce contează Antonello da Messina, Duccio, Cimabue, Simone Martini, Giotto, Lucca della Robbia, Piero della Francesca și mulți, foarte mulți alți mari maeștri ai penelului, când tabloul, simbol al picturii și al vieții lor, se află undeva pe aproape. Culmea este că pe acea Galerie, o sală enormă, aproape un bulevard de câteva sute de metri lungime care are pe o parte și alta sute de tablouri ale maeștrilor, există și alte capodopere ale lui Leonardo da Vinci, pe care nimeni nu le bagă în seamă în iureșul de a ajunge în fața tabloului dorit. Să ne gândim că mulți dintre vizitatori au venit de la antipozi să-l admire, copleșitor de mulți asiatici, predominând cei din partea de sud-est a continentului. Visul celor mai mulți dintre ei este acela de a vedea „in vivo” Gioconda. Pentru acest legendar tablou au venit ei aici. Asiaticii, aflați într-un număr foarte mare în duminica asta, ca și în orice altă zi a lunii și a anului la Louvre, sunt vădit interesați în cea mai mare parte numai de celebra pânză.

După o distanță apreciabilă parcursă prin muzeu după cum înțelege fiecare vizitator, „la pas” de cei exuberanți sau după îndelungi ore zăbovite de către cei studioși în fața pânzelor și sculpturilor marilor maeștri care și-au dat întâlnire aici, se ajunge în sala în care se află „marea vedetă” – tabloul care a fascinat și fascinează privirea și mintea generațiilor.

Tabloul este găzduit în „Sala Statelor”, în momentul de față o sală amenajată cu fonduri asigurate de către Compania Națională de Televiziune a Japoniei (NTV), așa cum este specificat în semn de mulțumire încă de la intrarea în sală. În trecut se afla în așa numita Sală Pătrată, acolo unde se afla și în 1911 când a fost sustrasă.

Deși este un vechi muzeu, Louvre nu are nimic din acea atmosferă conservatoare, fiind într-o continuă și dinamică modernizare, dar la giganticele suprafețe de care dispune, lucrurile merg mai lent nu numai datorită migalei reamenajărilor, dar și enormelor prețuri de cost.

Un număr imens de oameni, adunați parcă la o manifestație, privesc tabloul, bineînțeles, de la o distanță de câțiva metri. Majoritatea celor care privesc sunt înzestrați, pe lângă diferitele aparate de captat imagini și de audioghiduri, în cele mai diferite limbi ale pământului, închiriate de la intrare.

Sala de proporții uriașe, are pe peretele de la intrare enorma pânză a lui Veronese, *Nunta din Cana Galileea* a cărei suprafață enormă de circa patruzeci de metri pătrați este desigur impresionantă, atrăgând un număr mare de priviri.

Pe peretele diametral opus, în centru, este Gioconda, o pictură cu mult mai mică, dar fascinantă, prin fața căreia se perindă, așa cum arată cele mai noi date statistice, cel puțin 15.000 de persoane zilnic. Pe pereții laterali, alte trei celebre opere semnate de Leonardo, alături de alți mari maeștri.

Măsurile de securitate ale operei leonardiene sunt cu totul excepționale. La circa trei metri depărtare de tablou există un cordon de protecție. Cu o jumătate de metru mai în față un brâu în formă de arc, dintr-un lemn de esență tare, înalt cam de un metru și lat de circa treizeci de centimetri. Apoi un spațiu liber, de doi metri. Tot în fața tabloului, un alt brâu, de astă dată rectiliniu, din aceeași esență, care ar face imposibilă apropierea de tablou, acesta

(continuare în pag. 16)

Victoria Milescu

Victoria Milescu este licenţiată a Facultăţii de Filologie, Universitatea din Bucureşti, limbile română/engleză; studii postuniversitare. A lucrat în învăţământ, presă şi editură. A debutat cu versuri în 1978, în revista *Luceafărul*, iar editorial în 1988, câştigând concursul de debut concomitent la Editura Cartea Românească (vol. *Prier*, redactor Mircea Ciobanu) şi la Editura Facla din Timişoara (vol. *Argonauţii*, redactor Eugen Dorcescu).

Cărţi publicate, poezie: *Welcome December/ Bun venit, Decembrie* (ed. română-engleză, versiunea engleză aparţinând autoarei, 1994); *Ştefuitorul de lacrimi* (1995); *Izbânda furată* (1995); *Inimă de iepure* (1998); *Arleziana* (2000); *Zâmbet de tigru* (2001); *Ecoul clipei* (2003); *Flacăra nevăzută/ Lathatatlan Lang* (ed. română-maghiară, 2007); *Roua cuvântului/ Szoharmat* (ed. romană-maghiară, 2008); *Conspiraţii celeste* (2008); *101 Poeme* (2009); *Bucuriile triste/ Gezimet e trishtme* (2009); *Floarea vieţii* (ed. română-georgiană, 2010); *Dreptatea învingătorului* (2010); *Vrabia albă* (CD, poezii în lectura autoarei, 2010); *Din Caucaz în Carpaţi. Zaira Samharadze în dialog cu Victoria Milescu* (2011); *Fenomenele fără cauză* („Opera omnia – poezie contemporană", 2011); *Sub steaua câinelui* (2012); *Existenţele fastuoase* (2013); *Cununa de flăcări* (2014).

Cărţi pentru copii: *Cartea cu surprize*; *Cine l-a salvat pe Murdărel ?* (1995); *Abecedar-ghicitoare*; *Dicţionar-ghicitoare* (1998); *Lacrima de cristal*; *Găseşte rima* (2000); *Animalele mele dragi* (2006).

Traduceri: *Bandiţi, gangsteri şi mafie* de Martin McCauley (2006); *Povestiri de Crăciun* (2004); *Exploratorii*; *Corpul uman*, atlas (2006); *Efecte secundare: moartea* de John Virapen (2010); *Călătoriile lui Vincas în jurul lumii* de Brigita Jovaišienë (2011); seria de basme scrise şi ilustrate de australianca Shirley Barber (2007, 2008).

Despre cărţile sale au scris: Romul Munteanu, Gheorghe Tomozei, Cezar Ivănescu, Radu Carneci, Geo Vasile, Octavian Soviany, Lucian Gruia, Lucian Chişu, Aureliu Goci, Constantin Abăluţă, Paul Silvestru, Iuliu Raţiu, Radu Voinescu, Sultana Craia, Mariana Ionescu, Mariana Filimon, Mariana Pândaru, Marina Roman, Florentin Popescu, Ioan Ţepelea, Constantin Cubleşan, Dumitru Matală, Miron Ţic, Valeria Manta Tăicuţu, Victor Sterom, Lucia Olaru Nenati, Monica Mureşan, Marius Chelaru, Emanuela Ilie, Const. Miu, Dan Ionescu, Gheorghe Stroe, Dumitru Augustin Doman, Liviu Comşia, Ion C. Ştefan, Mihai Merticaru, Mihai Antonescu, Veronica Balaj, Ioana Stuparu, Ştefania Plopeanu Mincu, Horia Gârbea, Gabriel Dimisianu, Gheorghe Istrate, Ionel Necula, Ana Dobre, Emil Lungeanu, Ioan Adam, Mioara Bahna, Mircea A. Diaconu, Melania Cuc, Aurel M. Buricea, Dan Stanca, Ion Murgeanu, Ion Roşioru, Ioan Vasiu, Virginia Meheş, Liviu Grăsoiu, Eliza Roha, Viorel Coman, Vasile Ghinea etc.

Este membră a USR, Filiala Poezie, Bucureşti, din 1995. Despre poezia sa, poetul Cezar Ivănescu scria în prefaţa cărţii *Inimă de iepure*: „Expurgată de sentimentalism şi pitoresc, poezia Victoriei Milescu reprezintă sunetul cel mai pur al unui lirism profund, în linia lui Montale, în care biograficul, drama existenţială, în general, sunt inserate într-o vertiginoasă dramă cosmică. Nu în ultimul rând, aş vrea să amintesc aici acurateţea scriiturii: poeta pune în fiecare vers ceva definitiv, fiecare vers e pregătit cu infinită precizie, ritmul subtil şi precipitat induce o stare de gravă urgenţă."

BUN VENIT, DECEMBRIE !

Mergeau câte doi, câte trei
la concursul de dans
al morţii
erau fericiţi, convinşi că
vor regenera eternitatea
în recipientul inimii
aveau un bilet
cu numele şi numărul de telefon
să fie cât mai grabnic anunţată
familia câştigătorului
I-am văzut în Marea finală
înveliţi în Calea Lactee
cu o crizantemă albă pe gură
şi un sâmbure de cireş în frunte…
Mulţi au fost încoronaţi post-mortem
primind un obelisc din cioburi de gheaţă
şi câteva galoane imperiale de univers…
Pe cei mai firavi, aplaudând pe muchie de cuţit
i-au prins din urmă, i-au încărcat în betoniere
amestecându-i cu asteroizii
să devieze de pe traiectoria dată
fatalitatea...

TAŢII NOŞTRI, GENERALII

În noaptea aceea, generalii
au dormit pe banchize
plutind până la gurile
incendiului exorcizant
purtau pe umeri păsări polare
indicând un alt Nord
Le-au salutat trecutul îndepărtat
primii ghiocei roşii
împărţind portocale
cântând cu o voce-n formare: ta-ta…
un Moş Crăciun ghiduş
le-a dăruit grenade din zahăr candel
pistoale de ciocolată şi
alte „jocuri şi jucării"
din sacul său miraculos…
Ce bravi au fost bătrânii noştri generali
în fruntea *armadei* de muguri roz-albi
ţinând de mână întunericul...

INIMA PARABOLICĂ A ORAŞULUI

Cu tacâmuri de aur
ne-am luat raţia civică
din statuia de bronz
primind în plin impactul iminent
al crengilor de măslin sub fulgere…
contractasem o maladie necunoscută
de aceea, medicii
au încuiat porţile spitalelor
să răspândim euforia noii boli…
Proaspăt avansaţi în grad
ofiţerul şi preotul
trag împreună clopotul astral
Grindină în lanul aburind !
Şcolarii duc atent acasă
Rubinul strălucitor al rănii
apoi se reîntorc
cu lumânări şi candele aprinse
şi cântece pe treptele cu paranimfe:
Aici *Oda bucuriei*
transmitem ultimele jertfe…

EX-VOTO

Adună-ţi puterile
şi ieşi în arenă
în locul fiului preaiubit
în faţa mulţimii adulmecând
sângele tânăr
Lictorii stau în loja oficială
autoritari, solidari
nu-i dezamăgi !
Este un anotimp inexistent
Iarna adevărată nu îndrăzneşte
să se arate
ascultă cearta vrăbiilor
pe ultrascurte
pomii goi în antract
cântă *Ave Maria*
pentru cel blând, frumos, curat
cu o cască de oţel
împins fără voie spre tribuna
cu măsele ucigaşe
Azi, Dumnezeu dă un rând de ambrozie tuturor...

EŞAFOD PENTRU ACROBAŢI

Ne-au promis
câte un hectar de americiu şi
„un ghimpe în carnea umanităţii" mai proaspăt
să restaurăm eşafodul
pentru acrobaţi
orizontul nostru de aşteptare
făcea *strip-tease*
pentru producătorii MGM
Colaboram deschis
cu patimile mirabile ale lui
Spiritus Sanctus
înaintând prudent spre baia cu acid...
Seara, ne luam pastilele
lângă fereastră
atenţi la înflăcărarea
transmisă în întreaga lume
în timp ce trupele de botanişti versaţi
se îmbarcau
spre un alt hybris.

ORAŞUL LUI MERLIN

Oraşul se pierde
în oglinda retrovizoare –
păsări şi câini
abandonându-şi cartuşiera
Ceaţă. Nuduri cu brasardă de edelweiss
cisternele s-au golit dizolvând basorelieful
sacrei cupole...
Stăm pe marginea fântânii arteziene
ejectând în eter tahioni de şampanie
cu beretta pe ochi şi conserve
pe termen nelimitat
Oraşul este un purgatoriu
o spirală de sulf
vraja unui somn de proporţii se întinde
cu tentacule lichefiate
spre sălciile de pe malul Styxului...
Cu un pahar în mână sorbind des
maeştrii genului ne părăsesc
după repriza secundă
optând pentru boxa lingourilor
bucuriei de viaţă
Vrem să apucăm veşnicia de mâine
scandează *in corpore*
apoi, mârâie cu elan aria Toreadorului...

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU FRONTUL DE EST

– Excelenţă, ce părere aveţi despre evoluţia
acestor anemone
arată conform graficului stabilit, ori
au apărut unele anomalii, iar
dacă da, în ce constau şi cum
ar putea fi remediate, pentru că
sângele urcă la o cotă periculoasă
pe străzi, în relee,
muşcă din cizma *Călăreţului de aramă*, iar lui
Homo Neanderthalensis i-a ajuns până-n gât
Vă rog, Excelenţă, spuneţi un nume, o cifră, o himeră
sângele e cauza noastră, ştiu
sânge şi ironie
la ceaşca de ceai verde în camera sonorizată
sunteţi ocupat, observ
exasperarea umbrelor care vă
garantează securitatea cu boturi umede
de sevă caldă de floare mediteraneană, dar
Excelenţă, spuneţi ceva, Excelenţă,
Ce se întâmplă ?

CRIMA TELEVIZATĂ

Prosoape, maiouri, batiste
circulând pe cablul de cupru al privirii
Ne-am oprit la intersecţie
pentru crima televizată
Somaţi. Sub balizaje. Aşteptam.
Cine va arunca primul
bulgărele de sânge al inimii stelate
şi cerul să intervină ?
din solidaritate, curiozitate, jurisprudenţă
(Dar cerul era plecat
cu tone de zile senine
şi nopţi în ţinută de carnaval...)
Sunt mulţi ca mine
şoptesti lângă radar, desfigurat
deşi nu vreau, prietene
tu eşti mielul sacrificat, cum spun ei
Corabia e beată
şi nu avem comandant !

Passionaria Stoicescu

SILICOANE

Deschid pagini
Ecrane
De peste tot
Silicoane
Mă privesc sfidător
Din scrisul de coni și coane
Cu sfârcul obraznic al lor
Preamărind contrafacerea
Scremerea
Prețiosul

„Între noi roadem osul
Noi sunt baza
Afacerea”

Se joacă la quintă spartă
La cacialma
Statuând furtul ca artă
Îngroșând lumea sa

Târând lanțul greu
Sufăr ca un câine
Nu de azi pentru mâine
Ci pentru mereu

Mi se râde în nas
„De bonton
E chiar sufletul de silicon
Cu Dorul
Amorul
Fiorul”

Închid computere
Pagini
Credincioasă
Adevăratei mele dureri
Firescului din paragini

Praful și pulberea mă consolează
„Rămâi cum ești
Inutil să jelești
Prea deșertul din oază
Noi am fost și rămânem
Încă de când cu Facerea
De pază
De bază”

COPACUL UMBLĂTOR

În imponderabilul meu
Plutește sămânța lui Dumnezeu
În sângele fricii
În carnea trecătoare
Proslăvind lumea furnicii
Și raza de soare
Când umilința sporește vraja
Se-nmoaie coaja
Și sub blestemul sărac
Din nevăzuta sămânță
Crește un fel de copac

Mi-nchipui că-l port
Dar el mă duce
Îngemănată cruce
Pentru evidentul meu viu
Pentru nerecunoscutul meu mort

Întâi înfrunzesc la umeri
Apoi dau prin unghii
Rădăcini transparente
Nasc în dureri florile clipei
Pe care nu le înumăr
Și câteva fructe golașe
Cu amprente trufașe

Urme de praf
Praf de urme
Totuna cât ține ceața
Ca să-mi arate o singură față luna
Câteva mii viața

A exista –
Azur mincinos
Nămol de păcat
Copacul umblător al ființei
Către tărâmul lui Dumnezeu
Cu disperare chematul
Până acum neaflat

DOAR FOAME ȘI-ATÂT

Adânc rostuită-n țărână
Rădăcina s-a născut să rămână
Dar întâmplarea - și mumă și maștere -
I-a strecurat un vierme la naștere

Sătulă larva s-a făcut cărăbuș
Și-mbătat în lumină de verde urcuș
S-a trezit într-un cioc de privighetoare
După ospăț pasărea
A cântat mai frumos și mai tare

A auzit-o uliu-n albastră tărie
Și-a salvat-o de plângere și de colivie
Pe legea lui de sihastru afon
Și-o liniște neagră-a-nghețat
Ultimul ei semiton

Nu vânător ci fulger cu foc la oblânc
Dintr-un alt cer a prăvălit uliu-n adânc
Și iar întâmplarea atoatestăpână
Din zbor a meșterit o țărână

Cu pulberea ei m-am transcris în aldine
Doar foame și-atât i-a fost lumii de mine

SCULPTÂND FRUNZA

În toamna cu galben răvășit
Vântul zgâlțâia cerul
Ploaia biciuia frunzele
Omul salva una

Sculpta în ea delicat un copac
Poate chiar cel care o născuse
Nu râvnea la glorie
Știa că nimic nu rămâne
Așa cum se străduise
Dar își bucura pentru o clipă
Ochii și sufletul
Își ostoia nedatele mângâieri
Iubirii lui de o clipă

Vântul îl fluiera
Ploaia îl biciuia
Ai lui habar n-aveau
De sculptatul în frunză
În clipa de-o viață a copacului
În verdele de-o clipă al frunzei
În galbenul de-o clipă al toamnei
În praful de-o clipă al timpului

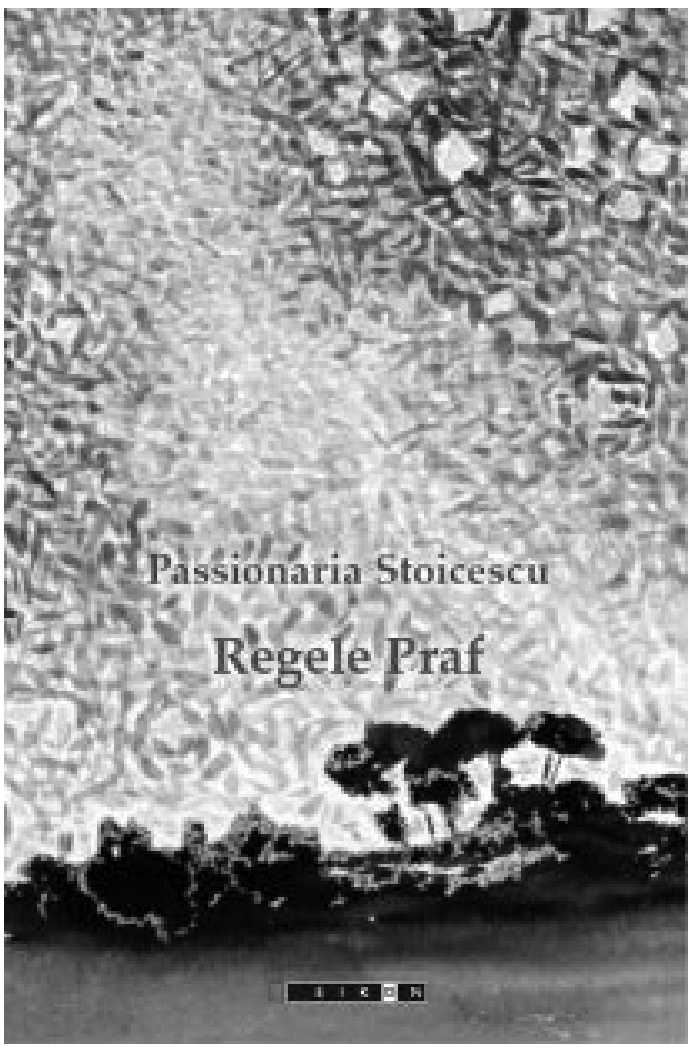
ȚIGĂNEASCĂ

Pentru țărâna unui cânt
Hârșcâi cu unghia-n pământ
Chiar de mă-ngrop în el de vie
Să știu că-ți aparține ție

Blestem ce-i sfânt în șatra vieții
Zgâriu podeaua și pereții
Veșmântul de pe mine rupu-l
Ca biciul tău să-mi scrie trupul

Ah, Poezie, cutră dulce,
Scuipă-mi în suflet și mi-l smulge
Că rob ți-e cel ce te cunoaște
Pupa-ți-aș pulberea din moaște

Din volumul „Regele Praf”

UN POET AUTENTIC: LAURENȚIU CÂRSTEAN

Ion HAINEȘ

Prin anii 1973-74, am înființat și condus un cenaclu literar, în cadrul Facultății de Ziaristică, unde funcționam ca lector la Catedra de limba și literatura română.

Printre tinerii care s-au afirmat atunci și care vor deveni nume importante în peisajul literar românesc de mai târziu (Nicolae Tzone, Gabriela Hurezean, Anamaria Pop, Constantin Ștefuriuc, Gheorghe Pârja, Marin Constantin, George Florin Cozma, Nicolae Breb Popescu, Lelia Munteanu, Ion Marin, Dan Câmpean, Florin Dochia, Radu Vida, Aurelian Titu Dumitrescu), se afla un băiat timid, ușor bâlbâit, care m-a impresionat prin maturitatea creației sale literare, de o originalitate inconfundabilă: Laurențiu Cârstean. Am avut cu el o relație de prietenie și m-am bucurat când, ulterior, a publicat trei volume de versuri, care vor deveni referențiale pentru poezia română contemporană.

Am acum pe birou ultimul său volum de versuri, *Rostirea și tăcerea*, antologie selectată și îngrijită de Stelian Cârstean, fratele său (Editura Pandora, 2014). Poetul, născut în 1946, în Vicovu de Jos, Bucovina, a decedat în 2010, în București. Antologia cuprinde versuri din volumele: *Ținutul îndepărtatelor seri* (Editura Cartea românească, 1979), *Peisaje* (Editura Cartea românească, 1985), *Alb* (Editura Eminescu, 1986), *Gară regală* (Editura Vinea, 2002) și câteva poezii din manuscrise.

După cum s-a observat de la început, Laurențiu Cârstean a fost o prezență discretă, care a publicat rar, fiind pe nedrept marginalizat, deși poezia lui definește un profil aparte, prin profunditatea viziunii și originalitatea expresiei artistice. Ceea ce șochează este caracterul ermetic al poeziei, care vine din structura introvertită a autorului, ceea ce nu exclude o anume poeticitate, o muzicalitate inefabilă, subtilă, o viziune elegiac- melancolică asupra lumii.

Nu întâmplător, în singurătate (temă esențială), poetul pendulează permanent între *rostire* și *tăcere*, (*pe lungi coridoare se aud pașii săi/ armonii desăvârșesc tăcerea),* având curajul de a așeza „cuvintele într-o nouă măsură" (*pe mare și în inima ei*). Pentru el, „doar ținutul tăcerii dintre toate-i mai pur" (*dacă într-adevăr dimineața*). El are „obiceiul de a renunța" , „obiceiul de a rămâne singur", rătăcind pentru totdeauna și simțind parcă *întreagă tăcerea lumii / întreg orașul/ întreagă viața mea/ …un labirint al pădurilor pure* (*parcă întreagă tăcerea lumii*). El își propune să inventeze „spre seară tăcerea ca pe-o pază" (*poem fără contur*). El simte ca pe o povară îndeletnicirea de a inventa cuvinte (*pasaj cu greieri*). Poetul trăiește teama de cuvânt *cu o ușoară spaimă cu disperarea pe care o simți/ înainte de a rosti un cuvânt* (*alb*). Cuvântul este „leagănul leagănelor" (*peisaj*), iar poezia – un strigăt, o disperare (*poezia și disperarea*).

Poetul încearcă să se identifice, trăind într-o înspăimântătoare stare de veghe în fața oglinzii: *cine ești tu/ nici măcar nu-și răspunde/ interiorul cercului/ vâsla de aur/ omul din fața/ rigolei/ însăși oglinda…* (*identificare*).

Întreaga poezie a lui Laurențiu Cârstean este o transcriere a unor stări interioare. El e un fals peisagist. Peisajele sale sunt expresia unor trăiri sufletești, a unor coborâri în sine, așa cum se și confesează poetul: *ca să poată cunoaște/ totuși/ altfel temeinicia lucrurilor/ cobora tot mai mult/ către sine* (*în pofida oricărei tentații*), în „ținutul îndepărtatelor seri", în singurătate, în resemnare. El se reîntoarce în copilărie, trăind bucuria nemărginită la „spectacolul unei dimineți": *imagini dintr-o îndepărtată/ copilărie:/ corabia cerului/ floarea de liliac/ sub bolta apăsătoare/ a lunii/ crinul abia deslușit/ de sub ierburi înalte/ roua/ revărsată în zori*.

Deși are ochiul tot mai închis, poetul trăiește „o uimire fără de seamăn" în fața purității, a frumuseții, a „nevoii de alb", cum ar spune un poet contemporan. Singurătatea, tristețea, resemnarea sunt stări permanente ale poetului, dar el nu are viziunea tragică a lui Bacovia, cu care, în mod forțat, a fost comparat.

În ultimul său volum de versuri, *Gară regală*, ca și, mai ales, în textele din *Manuscrise*, ne întâmpină o temă nouă, caracterul religios al meditației, tema morții. Poetul mărturisește nesfârșitele sale căutări în descoperirea divinității, căreia îi încredințează întreaga sa ființă: *mai presus de puterea mea/ o Doamne/ mai presus de înțelegerea mea/ respirației tale/ sufletul meu/ îl încredinez* (*și dă-ne nouă puterea*). El îi cere divinității să-l scutească de umilință, să-i lumineze viața și „puterea de a iubi".

Tema morții e tot mai frecventă: *Nici nu știu clipa când/ se va deschide/ ceremonia-n naltele altare/ când zăvorât/ în ceasul meu preasfânt/ voi fi plecat de-atâta timp/ pe mare* (*voi fi plecat*). Lamentația e calmă, liniștitoare: *o Doamne-mi crește iarba / peste buze/ și nu mai știu ce frunze/ mă mai dor/ chiar de cobor/ pe trepele confuze/ și nici nu știu măcar de unde vin/ chiar dacă noaptea-mi roade-ncet din buze/ și-a mai rămas în oală-un strop de vin* (*o Doamne-mi crește iarba*).

Sau, iată acest definitoriu epitaf: *aici odihnesc eu/ luptătorul/ obosit de o moarte neașteptată* (*alb*).

În sfârșit, ca o încheiere: *mă numesc uneori/ laurențiu cârstean/ aripi mă-mpresoară/ păsări oarbe caută/ însoritul frunziș/ în nisipul inimii mele.../ și despre laurențiu cârstean/ cine mai știe/ ce*. (*chiar și această bucurie*).

Despre Laurențiu Cârstean trebuie să știm mai multe, pentru că el este un poet autentic, inconfundabil, iar acest excelent volum antologic ni-l readuce în actualitate, ca un omagiu binemeritat.

DESTINUL UNUI ROMAN

Ion C. ȘTEFAN

Unele cărți au destinul lor aparte; nu mă refer la acelea care stau necitite în biblioteci sau necumpărate în librării, ci la un roman scris cu talent și dăruire, care ar fi putut face o impresie deosebită asupra cititorilor, iar autoarei i-ar fi deschis un drum sigur de împlinire, dacă ar fi fost tipărit la timpul scrierii sale. Acesta a fost destinul manuscrisului *Rătăcitoarele drumuri*, al Geniei Duță, nora talentatului și regretatului poet Gheorghe Duță-Micloșanu. Credeam că fiul acestuia, Serghei ar fi fost mai îndreptățit să-i urmeze drumul artistic marelui liric, dar iată că harul s-a pogorât asupra Geniei, nora celui evocat, o prozatoare talentată, cultă și cu o deosebită îndemânare în arta scrisului, autoarea acestei cărți, de aproape 400 de pagini, care m-a absorbit atât de mult încât nu am mai lăsat-o din mână până la ultima filă.

Ca un scriitor profesionist, entuziast în aceste descoperiri, din ce în ce mai rare, caut sursele evoluției: așa am ajuns la descoperirea că romanul Geniei Duță a avut un destin aparte, asemănător cu acela al *Ghepardului*, lui Giuseppe Tomasi di Lampedusa.

Scris cu vreo trei decenii în urmă, romanul a fost prezentat, în anul 1981, la concursul pentru debut al Editurii Albatros, primind un referat favorabil de recomandare din partea Hertei Spuhn, o redactoare dintre cele mai apreciate, care lucra în vremea aceea la editură. Extrag un citat: „Acest manuscris, tradus din vreo limbă europeană, ar fi putut figura, cred, fără dificultăți, în colecția *Romane de dragoste*, a Editurii Eminescu" (p. 371). Cu toate aceste păreri pozitive, cineva influent, de la cenzura vremii, a considerat că manuscrisul respectiv face parte din „literatura de consum" și nu a aprobat tipărirea lui în cadrul concursului de debut. E drept și faptul că nu cuprindea laude regimului totalitar și nici compromisuri, atitudine care, dezvăluită astăzi, face onoare autoarei.

Între timp, tânăra de atunci și-a format o carieră stabilă, și-a întemeiat o familie armonioasă și a mai publicat câteva cărți de versuri, povestiri biblice și literatură pentru copii: *Vis de tinerețe*, *Izgonirea din rai*, *Povestea cu fetica frumușică*.

Și abia acum, la treizeci și trei de ani de la prima elaborare, a îndrăznit să publice romanul la care mă refer. Mediul prezentat este cel studențesc: entuziast, generos și cu mari elanuri de împlinire. Cele două personaje, Eva și Andreea, studente – prima la Politehnică și cealaltă la Arhitectură, își trăiesc plenar și își comentează viața – reevaluată, mai târziu, de cea mai talentată dintre ele – Eva, care „este simbolul unei femei ideale și ireale, în vreme ce Andreea este semnul de foc al femeii ancorate în real", după cum le caracterizează însăși autoarea (p. 372). În prietenia dintre aceste două fete, apar câțiva tineri deosebiți: Mihai, pentru Eva și Ștefan, pentru Andreea, și alții mai trecători, cum ar fi Luki, dar prezentați de autoare cu mult talent. – „Eva, tu trebuie să scrii. Numai așa poți să te definești. Vorbele zboară, se pierd. Ai foarte multe de spus" (p. 32) – o îndeamnă prietenul ei Mihai, într-un dialog din plimbările lor pe malul mării și a unei iubiri spontane, în urma căreia fata rămâne gravidă, născându-l, mai târziu, pe Marc, în timp ce Mihai dispare pe meleagurile austriece, atras de averea unui bunic mai bogat, fără a cunoaște evoluția iubitei lui, ca să revină mult mai târziu, să-și recunoască copilul.

Dialogurile inteligente, glumele, replicile tăioase ascund însă, în spatele strălucirii lor de oglindă în oglindă, umbra unei drame, fiindcă, după despărțirea de la mare, Mihai n-a mai dat nici un semn de viață, în timp ce tânăra, dezamăgită, își asumă singură responsabilitatea creșterii lui Marc. Îi sare în ajutor Andreea și Luki, uniți în aceeași aspirație de demnitate și puritate, cele două fete socotindu-se singure responsabile pentru bucuriile și eșecurile pe care le trăiesc, pe „Rătăcitoarele drumuri" ale vieții, pe care le străbat, iar revenirea lui Mihai este prea târzie, fiindcă Eva dispăruse într-un accident de mașină, iar Andreea suferise o gravă depresie sufletească.

Romanul este stufos, cu multe episoade specifice acelor vremuri, pitorești și atrăgătoare, dar nu mi-am propus să-l analizez în amănuntele sale semnificative, lăsând cititorilor plăcerea descoperii unor episoade cu adevărat reușite, ci doar să subliniez cum tinerețea și talentul pot da, uneori, opere de-o rară frumusețe și cum destinul unor astfel de lucrări a putut fi abătut de unele considerente sociale și politice.

Sunt însă convins că autoarea, cu un talent literar evident și deosebit, va găsi, totuși, drumul recuperării sale la adevărata valoare, pe care o are în mod cert. Niciodată nu e prea târziu, iar speranța piere cea din urmă.

(Geni Duță, *Rătăcitoarele drumuri*, Editura Fast Editing, București, 2012)

UN OM DE CULTURĂ CU LARGI DESCHIDERI SPIRITUALE ȘI UN POET DE UN TALENT DEOSEBIT

Ion C. ȘTEFAN

Licențiat în științe economice și juridice, președintele Fundației Literar-Istorice „Stoika", domnul Florian Laurențiu Stoica este un prosper om de afaceri, care conferă, totodată, largi deschideri spirituale fundației al cărui director și principal finanțator este.

Îi urmăresc de mai mulți ani activitatea în acest domeniu, participând la unele lansări de volume, organizări de expoziții și dezbateri pe teme artistice, mai ales la cele de evocare istorică despre strămoșii săi, generali și boieri de viță veche – acțiuni care au avut loc în aula fostului sediu al Muzeului Istoriei Literaturii Române, La Muzeul de Istorie a Municipiului București sau în unele săli de protocol ale unor hoteluri de lux. Activitățile acestea au prezentat o deschidere solemnă, bogată și fastuoasă, ca pe vremurile bune ale culturii românești, dar care oglindesc doar fațeta activităților propriu-zise, fiindcă pe mine cel mai mult m-a încântat conținutul lor, prin participarea a zeci de scriitori profesioniști și cenacliști, pictori și muzicieni, artiști teatrali și a unui numeros public, oameni de știință și cultură, tineri și cititori pasionați – așa cum ar fi *Sfinte firi vizionare*, în care scriitorul Geo Călugăru a alcătuit o documentată monografie *În memoriam Titus T. Stoika*, un poet talentat din secolul trecut și un ofițer erou, ori romanul Ioanei Stuparu, care ne-a făcut o plăcută surpriză cu *Oameni de nisip*, o amplă monografie a vieții satului din câmpie, mergând pe linia scriitorilor: Zaharia Stancu, Liviu Rebreanu și Marin Preda – roman în două volume, tipărite și sponsorizate de Fundația amintită.

Mă voi referi și la volumul de versuri *Poemele dorului*, alcătuit de talentata lirică Doina Bârcă, sponsorizat tot de această Fundație, a cărei secretară este: o doamnă cultă, energică, elegantă și cu largi deschideri culturale, care s-a dedicat cu tot sufletul acestor eficiente acțiuni, dintre care am amintit doar câteva, fiindcă trebuie să recunosc, cu toată bucuria, că domnul Florian Laurențiu Stoica este și un poet de un talent deosebit; izvorul creației, consider eu, reprezentând principalul motiv care-l îndeamnă la desfășurarea unor acțiuni precum cele amintite, din convingerea că actul cultural nu este numai o cale de afirmare și ascensiune personală, ci și colectivă: cultura adevărată aparținând întregului popor. De altfel, această deschidere artistică a domnului Stoica este dovedită și prin multitudinea artelor pe care le practică: „Urmând cursurile Scolii de Artă Populară, Florian Laurențiu Stoica și-a perfecționat dalta și penelul, creând astfel opere remarcabile și originale, dintre care unele înfrumusețează și îmbogățesc volumul, tablourile și sculpturile fiind alte *Bucle de lumină*, alături de cele create prin cuvânt" (p. 6) – afirmă doamna profesoară Floarea Necșoiu, în cuvântul înainte, intitulat *Poezia, calea către adevăr*.

Într-adevăr, această îmbinare armonioasă între expresivitatea cuvintelor și frumusețea reproducerilor din lucrările plastice ale artistului dă un farmec deosebit întregului volum, tipărit în condiții grafice superioare la Editura Semne.

Aproape că regret că nu am la îndemână mijloacele necesare, auditive și vizuale, pentru a-mi susține afirmațiile, oprindu-mă doar asupra farmecului poeziilor din această carte: „Vin de demult, / Veacurile îmi tulbură gândurile, / Aud un tumult, / E zbuciumul ce fecundează trăirile" (*Strămoșul*, p. 11). Aluzia se referă, desigur, la înaintașii săi eroici, despre care am amintit monografia alcătuită de Geo Călugăru. În continuarea poemului, întâlnim o paralelă între trecut și prezent, autorul exprimându-și părerea că: „…moșii mei admiră prezentul / și mai ales valorile".

Poezia care dă și titlul cărții este de-o mare sensibilitate. "Bucle de lumină / De sorginte divină, / Vin dinspre astre / Spre casele noastre" (p. 29). Autorul se apropie astfel de lirica tradițională a lui George Coșbuc, Octavian Goga și Ion Pillat.

Întâlnim și câteva pasteluri, în genul lui Vasile Alecsandri și al lui Șt.O. Iosif, în care frumusețea peisajului românesc iese în evidență pe orice anotimp: „Frunzele zboară în văzduh îngălbenite. / Crengile anapoda se zvârcolesc trosnind. / Pe alei vântul se adună în rafale, / Privesc rămășițele naturii, cândva vii, fumegând" (*Toamna târzie*, p. 69).

Alteori, poetul se îndreaptă, cu nostalgie, tot spre trecutul unde îl cheamă amintirile și glasurile străbunilor: „Din timpuri vechi, obosit, fruntea pe masă îmi plec. / Dar, când imagini de istorie pe lângă mine trec, / Gânduri, imposibil să opresc al lor infinit zbor / Iar minte mea, în gol rămâne, de măreția lor" (*Remember*, p. 97).

Iată și un fel de artă poetică, asemănător *Testamentului*, de Tudor Arghezi: „Poezia mea cu tentacule divine / Ți-o dăruiesc zălog ca să închine / Un simbol al lumii sacre în devenire / Chezaș al visurilor gestante în devenire" (*Poezia mea*, p. 106).

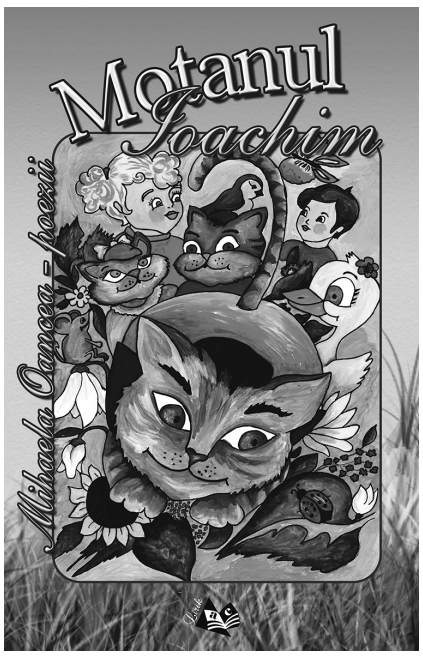
Volum bogat în idei și conținut, frumos conturat din punct de vedere artistic, *Bucle de lumină* este exact ceea ce exprimă și titlul său: un curcubeu strălucitor de culori, de simțăminte și aspirații, pe care urmașul unei mari familii, cu tradiții eroice și poetice, îl înalță deasupra patriei sale și ale chipurilor zâmbitoare de bucuria înțelegerii, ale cititorilor săi.

[Florian Laurențiu STOICA (STOIKA), *Bucle de lumină*, Editura Semne, București, 2014]

MOTANUL IOACHIM, ÎNDEMN LA NEUITAREA COPILĂRIEI

Gabriel DRAGNEA

Ziua în care l-am cunoscut pe *Motanul Ioachim* a fost pentru mine un prilej de a mă întoarce la copilărie, pentru că nu cred să existe cineva ajuns la maturitate care să nu-și fi hrănit măcar o dată sufletul cu o amintire petrecută în anii atât de limpezi și fără griji, plini de naivitate și candoare cum sunt cei ai fragedei copilării. Eu, comparativ cu alții, cred că am avut un mare avantaj. Fiecare vacanță școlară mi-am petrecut-o la casa bunicilor mei. Aici, cantr-o magie bine făcută, mirosul de cozonac parcă ne anunța că este zi de sărbătoare. Dar nu erau decât mâinile harnice ale bunicii și ochii ei umezi de bucurie care priveau cum așteptam nerăbdător dând târcoale cuptorului încins. Tot aici am simțit libertatea de a fugi printre rândurile viei pline cu struguri sau cățăratul în înaltul copacului care îmi ascundea cea mai coaptă pară.

Citind poeziile Mihaelei Oancea mi-am amintit de pisica vecinului, una mică și blândă, cafenie și parcă mereu cu ochii veseli, dornici de joacă. Parcă știa că, dincolo de gardul grădinii ei se află un băiețel care vrea s-o vadă rostogolindu-se pe lângă mingea de cauciuc, mică și dezumflată, un băiețel care vrea s-o mângâie și să-i asculte toarcerea, acel sfârâit care îți dă de înțeles că se simte liniștită și în siguranță. Așa este și personajul acestei cărți, Ioachim. Mereu vesel, pus pe glume, harnic, curios, isteț și curajos. Indiferent de ceea ce se întâmplă în jurul său, motanul nostru este mereu prezent și implicat ajutând pe oricine la nevoie: *Îi iubește pe copii,/ Chiar le face bucurii,[...] Peste tot e rânduială,/ Nu-i treabă de mântuială !/ Ioachim e chibzuit,/ Ceva învățând de mic:/ Ce face-omul gospodar-/ Vara sanie, iarna car !*

În toate poeziile, Ioachim este prietenul tuturora, mereu cu zâmbetul pe buze și dornic să facă numai fapte bune. Pentru toți cei din jurul lui, el este un bun exemplu și un real sprijin. Cu modul prin care poeta Mihaela Oancea ni-l prezintă pe acest deosebit motan, am certitudinea că acesta va deveni foarte repede un bun reper demn de urmat în rândul copiilor care îl vor cunoaște: *Ghiduș este și spontan,/ Priceput ca gospodar,/ Bun pescar și bucătar,/ N-are cusur, așadar !*

După volumul de poezie *Armonia Contrariilor*, poeta Mihaela Oancea a avut capacitatea, forța și curajul de a schimba registrul poetic. A reușit să treacă de la poezia cerebrală, care o definește întru totul, la poezia jocului. La fel de natural, poeta jonglează cu ideile, îmbrăcându-le adecvat, devenind astfel specifice prichindeilor: *Buni, iată lin cânta,/ Un frumos ștergar țesea/ Pentru-a-l pune peste pâine/ Să nu prindă crustă mâine,/ Din cuptor când o va scoate/ Și la treburi se va-abate./ Bine că pe Ioachim/ La căldură noi îl știm,/ Printre gheme ațipit,/ Zâmbitor și fericit.*

Cum vă spuneam, m-am bucurat mult când l-am cunoscut pe *Motanul Ioachim*. Mi-am dat seama – încă din perioada când am fost provocat să scriu povești pentru copii – că, indiferent de anii pe care îi strângem și îi tragem după noi fără a simți clipa care ne oferă zâmbetul, cu toții avem nevoie de vise, de joc. Fiecare are un copil în suflet care trebuie hrănit, încurajat și, uneori lăsat să se arate tuturora, demonstrând că există, pentru a nu deveni niște pietrificați ai societății, dar mai ales în ochii copiilor și ai nepoților noștri.

A fost o reală plăcere să mai trezesc o dată copilul din mine și să-l fac să vibreze din nou la întâmplările și peripețiile copilăriei de mult trecute. Acesta este farmecul poeziilor și al poveștilor bine scrise, un antidot la neuitarea copilăriei și o chemare a dorului !

(Mihaela Oancea, *Motanul Ioachim*, Editura Armonii Culturale, Adjud, 2014)

UN VIS ÎMPLINIT: *CENTENARUL AUREL COJAN*

Ștefan C. RUDU

La 3 martie 2014 s-au împlinit 100 de ani de la nașterea (Beceni-BZ) unui pictor cu un destin aparte în plastica românească. Deși ultima parte a vieții (1969 – 28 noiembrie 2005) și-a petrecut-o la Paris, unde s-a făcut cunoscut și i-a fost apreciată valoarea, în țară a fost aproape uitat, prea puțini mai amintindu-și de el. A existat totuși cineva care i-a păstrat în permanență o amintire și un interes latent, așteptând momentul propice ca să-l readucă în atenția publicului iubitor de artă: d-nul Florin Colonaș.

Dumnealui, convins de valoarea creației acestuia și-a propus și a reușit organizarea, cu mare trudă, câtorva manifestări omagiale. A avut în sprijin convingerea fermă în valoarea celui pe care l-a numit la un moment dat „un mare pictor român".

Primul eveniment, a fost expoziția de la Muzeul Municipiului București, Palatul Suțu, denumită „Lumea lui Cojan", vernisată pe 4 februarie 2014, despre care s-a amintit în numărul 1-3/2014 al revistei *Sud*.

Un al doilea eveniment (4 martie) a fost lansarea cărții *Conu' Ricu* la Anticariatul UNU, din str. Academiei, moment pe care dl Colonaș l-a caracterizat ca un modest omagiu pentru această figură de excepție a artei plastice românești. *Conu' Ricu* – o carte mică, cum o denumește autorul – este o însumare a informațiilor strânse în timp despre acest personaj care nu s-a expus atenției publice prin excentricități care în universul artistic sunt adeseori prezente.

Ultimul eveniment, reprezentând apoteoza omagierii pictorului Aurel Cojan, s-a desfășurat la Biblioteca Academiei Române, pe 18 martie 2014. În Aula Bibliotecii au fost prezentate aspecte ale vieții și etapelor creative ale pictorului de către organizator, la care s-au raliat d-nul academician Răzvan Theodorescu (de altfel îngerul păzitor al acestor manifestări) și d-na Ruxandra Garofeanu. În final a rulat filmul realizat de Ruxandra Garofeanu pentru TVR2, *Aurel Cojan – Incomodul Cojan, admirabilul Cojan*.

Ulterior, în aceeași zi, la Sala de expoziții a Bibliotecii Academiei Române București s-a vernisat expoziția *Jocul liniilor și al culorilor în opera lui Aurel Cojan*. Publicul prezent s-a delectat cu o seamă de lucrări, expuse cronologic, reprezentând repere pentru încadrarea lui Aurel Cojan în locul pe care-l merită.

Implicat din toate punctele de vedere în acest proiect de suflet, d-l Florin Colonaș a reușit, cu eforturi personale uriașe, să-l vadă împlinit, având în față respectul și aprecierea deosebită față de un mare pictor român, încă insuficient cunoscut și apreciat.

OCTOMBRIE LA MIZIL
Festivalul-concurs „Agatha Grigorescu Bacovia"
3 octombrie 2014

Florentina Loredana DALIAN

De câțiva ani, Mizilul și-a pus amprenta pe începutul lunii octombrie, prin organizarea Festivalului-concurs de literatură „Agatha Grigorescu-Bacovia". Acesta are loc în cadrul *Zilelor Mizilului* organizate de Primăria orașului la conducerea căreia se află scriitorul-poet Emil Proșcan, un susținător al culturii, în general, și al literaturii în special. De câte ori merg la Mizil (am fost a patra oară), mă întreb cum ar arăta fața României dacă toate orașele și satele ar avea un astfel de primar. Cu siguranță, am fi mai buni, mai frumoși, mai culți, cu mai mult respect pentru valorile autentice.

Anul acesta, pentru prima oară m-am aflat în postura de membru al juriului (grație poetului care s-a ocupat de organizarea concursului, domnul Lucian Mănăilescu), alături de personalități marcante ale literaturii române (Adrian Alui Gheorghe, Nicolai Tăicuțu, Valeria Manta Tăicuțu, Emil Niculescu, Lucian Mănăilescu și Emil Proșcan), calitate care m-a onorat în mod deosebit. Am constatat pe propria-mi piele că e mai ușor să fii concurent decât „jurat", așa cum afirma și scriitorul Adrian Alui Gheorghe în mesajul pe care l-a trimis și pe care l-a citit domnul Primar.

Dintre invitații de onoare mai amintim pe domnii Florin Dochia, Rodian Drăgoi, Stan Brebenel și invitatul special, scriitorul Dinu Săraru care, după cum mărturisea cu umor, și-a „făcut debutul cu pălăria-n brațe la Mizil". Asta cu pălăria trebuie povestită, întrucât ne-a amuzat pe toți, în primul rând pe domnul Dinu Săraru care a relatat-o publicului. Câțiva dintre noi l-am întâmpinat la intrare, cu onorurile care se cuvin unui scriitor pe care îl cunoșteam în primul rând de pe coperțile cărților din bibliotecă. Apoi, am intrat prin culise, ocupându-ne locul la masa invitaților. Numai că distinsul domn a creat un moment de derută în momentul când și-a dat pălăria jos de pe cap, încercând, fără succes, să-i găsească un loc (pălăriei, nu capului). Atunci, cineva a întrebat cu disperare pe domnul Proșcan: „Domnule Primar, ce facem cu pălăria ?" (Greu, tare greu să fii primar în ziua de azi ! Auzi la ei, dom'le, te întreabă până și unde să-și pună pălăria și bastonul – chiar așa, maestrul avea și baston, noroc că a preferat să-l țină la purtător). Domnul primar, obișnuit să rezolve problemele cu maximă eficiență sau, dacă nu, măcar să nu dea bir cu fugiții în fața dificultăților, a găsit soluția salvatoare: „Dați-o, domnule, la mine !" Astfel, pălăria scriitoricească a aterizat fără efort în mâinile domnului primar. Eu, fiind așezată în stânga domniei sale, nu m-am îndurat să-l las așa, că mai avea de ținut în mâini și microfonul, și diplomele pe care urma să le înmâneze și telefonul la care spectatorii și telespectatorii trimiteau mesaje (evenimentul s-a difuzat la televiziunea locală), așa încât am preluat pălăria buclucașă, pasând-o însă cu repeziciune victimei din stânga mea: poetul Florin Dochia. Care, inspirat, a așezat-o discret pe colțul mesei. Desigur, ulterior, am avut o grijă, să nu zboare de acolo și să se facă pierdută în mulțime.

Domnul Emil Proșcan, amfitrionul nostru, a propus o temă de dezbatere care ne-a cam dat bătăi de cap unora (zic de mine, în primul rând): *Literatura română în context european*. Fiecare dintre invitați a luat cuvântul, unii atacând problema direct (Florin Dochia), alții pasând-o la vecini ca pe nărăvașa pălărie (eu), alții sustrăgându-se discret. Între momentele vorbite, elevul-pianist Irinel Drăghici a interpretat cu simțire la pian un repertoriu bine ales care ne-a mers la suflet(e). În sală, ca de fiecare dată, au fost prezenți și mulți elevi de la două dintre liceele mizilene, copii cuminți, educați, care au creat o mică forfotă doar în momentul când li s-a dat o temă de concurs. Unul dintre „subiecte" a fost să citeze un vers de Nichita Stănescu. Celor care au întrunit cel mai mare punctaj li s-au oferit premii. La sfârșit, au fost invitați în scenă premianții concursului literar, pentru înmânarea distincțiilor obținute.

Aproape de terminarea festivității, dacă tot e campanie electorală, ne-au onorat cu prezența și câțiva politicieni care – unii – au luat și cuvântul, asigurându-ne că avem în domniile lor susținători de nădejde ai culturii fără de care etc etc. De acord cu dumnealor, doar că n-am prea înțeles de care cultură-i vorba: de grâu, de porumb, de rapiță ?

A urmat masa și continuarea discuțiilor în cadrul cenaclului. E frumoasă toamna la Mizil. Am remarcat cu bucurie că pe străzile orașului răsuna muzică superbă de fanfară. Am întrebat, mai mult retoric, cum se face că nu se aud manele ca în majoritatea orașelor în zilele lor. Am primit răspunsul așteptat: „Manelele sunt interzise prin regulament." Bravo ! Chiar dacă, vorba proverbului, cu o floare nu se face primăvară. Și dacă se face toamnă, tot e bine. E frumoasă toamna la Mizil...

„FASCINAȚIA MĂRII", FESTIVITATE DE PREMIERE
Cercul Militar Constanța
4 octombrie 2014

Florentina Loredana DALIAN

Într-o ambianță sobră și elegantă, în sala de festivități a Cercului Militar Constanța, în fața unui public select, format din scriitori, militari, studenți și elevi la Marină Militară și alți iubitori de literatură, sâmbătă, 4 octombrie a.c, a avut loc premierea câștigătorilor celei de-a II-a ediții a concursului literar „Fascinația mării", în cadrul unui spectacol prezentat cu farmec de domnul Aurel Lăzăroiu, ajutat de o distinsă domnișoară, Ligia Stemate, recitatoare cu mult talent. Oaspeții au fost întâmpinați de gazdele primitoare: Aurel Lăzăroiu și domnul m.m.p.drd. Liviu Tănase, Șeful Cercului Militar.

În deschidere, domnii comandori Vasile Gheorghieș și Liviu Olteanu au dat citire mesajelor adresate de Șeful Statului Major al Forțelor Navale și Comandantul Flotei și al Garnizoanei Constanța.

Înmânarea premiilor a fost inspirat împletită cu momentele artistice susținute de elevi ai Liceului de Muzică din Constanța, interpreți la pian, oboi și vioară, ultimele două instrumente fiind acompaniate la pian de doamna profesoară Marina Dunărințiu. Surpriza serii a reprezentat-o baritonul Bogdan Ocheșel, solist al Teatrului Național de Operă și Balet „Oleg Danovski", care a impresionat în mod deosebit asistența cu cele două piese interpretate.

Se cuvine a remarca disciplina și bunul gust care s-au făcut simțite pe parcursul evenimentului, lucru care era de așteptat având în vedere organizatorii (Cercul Militar, coordonat de Statul Major al Forțelor Navale și Cenaclul „Mihail Sadoveanu", acesta tot de pe lângă Cercul Militar), ceea ce confirmă o dată în plus faptul că militarii au constituit dintotdeauna (și încă mai constituie) elita Țării. Tocmai de aceea am ținut ca, în cuvântul meu, să subliniez faptul că acest premiu (printre destul de multe altele) mă onorează în mod deosebit. Felicitări și mulțumiri organizatorilor și juriului !

Componența juriului (pe care am aflat-o la festivitate) a fost următoarea: Cdor Vasile Gheorghieș – Președinte, Cdor (r) Ananie Gagniuc, Ion Roșioru, Alexandru Birou și Gheorghe Mihalcea.

O notă bună și studenților/elevilor „marinari" care își dovedesc încă de pe acum apartenența la o clasă de elită, nu doar prin frumusețea specifică tinereții și a hainei militare, ci și prin modul exemplar de comportament. Cinste lor !

Dintre constănțeni, au mai fost prezenți: Dan Norea, Petru Brumă, Ottilia Ardeleanu, Anisia Popa, Laura Văceanu, Alexandra Flora Munteanu, Anastasia Dumitru, Radu Patrichi, dar și Ioan Marinescu-Puiu, venit tocmai de la Cluj, cu palinca, slănina și ceapa în... poezie (nu în traistă).

Joi, 9 octombrie, la Radio Constanța, în emisiunea „Stil de viață" cu Steliana Bajdechi, au fost invitați Aurel Lăzăroiu și Florentina Dalian, discuțiile gravitând în jurul festivalului, dar abordând și alte subiecte din marea temă a literaturii.

JURNALUL LUCINDEI: *ALTĂ ZI*

Tania Marciu

Tania Marciu (n. 8 noiembrie 2000), este elevă în clasa a VIII-a la Școala Gimnazială Bolintin Vale

E dimineață încă devreme (aveam un somn atât de dulce...), dar din nefericire am fost trezită de către Zack și Chad. Se pare că Zack făcuse o pasiune din a mânca chiloții Kelvin Kleine ai fratelui meu: încă o dimineață, încă cinci perechi de chiloți distruse. Bineînțeles că bietul și inocentul meu câine nu ar fi putut să îi roadă dacă ar fi fost puși în alt loc în afara podelei. Totuși, într-o perioadă când mama îi aduna pentru că Chad avea examene și îl dădăcea mai mult decât de obicei, câinele ajunsese atât de disperat încât s-a dus în baie și a început să scotocească în coșul de rufe și rămas cu el pe cap a început să alerge bezmetic. A reușit chiar să dea drumul la duș și când am ajuns am observat că înotase și prin toaletă puțin, deși îi plăcea să roadă chiloții în cabina de duș.

Chad a plâns o vreme, destul de mult cât să îmi alunge somnul. Mă uit la ceas și văd că era târziu. Alarma nu sunase ! FUCK ! ! !, viață crudă ! Mi-am luat telefonul, am pus o piesă de *Tokyo Hotel* în timp ce îmi faceam un duș rapid, m-am spălat pe dinți și încep să râd atât de tare încât îi strâng pe toți din casă. Râdeam pentru că îmi căzuse privirea pe o periuță de dinți a Marziei, rămasă la mine de la o petrecere în pijamale; era verde, cu un extraterestru și o pisică. Mereu mă surprindea cu câte o ciudățenie. Îmi amintesc de porcușorul ei de Guineea, Fluffy: era așa de simpatic ! Mereu o vizitam, iar porcușorul rodea grilajul sau îi lingea degetul de parcă ar fi fost o legătură de pătrunjel apetisantă. Întreaga casă mirosea a talașul animăluțului (talașul e un fel de rumeguș, ca nisipul pentru pisici). Avea o mare pasiune pentru animale și jocuri video, cum am eu o pasiune pentru 1D; chiar dacă mai ascult și rock nu înseamnă că nu sunt *directioneră*. Marea mea perioadă de grație a fost într-a șaptea, când știam și ce mănâncă dimineața, nu că acum nu aș ști, dar am un aer mai discret.

Mi-am continuat rutina fără să mai depănez faptele trecutului.

Ies din baie și mă schimb cu un tricou albastru *Free Hugs*. A trebuit să merg la un designer de haine (de fapt era o ea, nu un el) și să îi explic cum vreau tricoul, dar a iesit genial. Îmi spânzur de încheietură, ca de obicei, niște brățări din ață roșie și elasticul meu albastru de păr se odihnește pe mâna stangă, tot ca de obicei. Îmi pun blugii mei preferați, în care fac mari eforturi să mă îndes, după care îmi leg șireturile tenesilor când aud un „AUUUUU !, AUUU !, AUU !". Asta, era clar vocea aiurită și pițigăiată a lui Chad ce venea din baie. Mama și tata erau deja acolo. Îmi fac apariția în cadrul ușii spunând:

– Iar ai rămas fără memorie ? Sau poate e bateria ? !

– Nu vezi ce am ? ! ? !

Avea un aparat de tuns părul din nas blocat în nara stângă și mama se aventurase să i-l scoată:

– Ușor Sweety, nici nu vei simți... La 3, bine ?

– Ah... bine, să numeri rar.

– Bine ... Unuuu...

Mă enervez, o îndepărtez pe mama și spun: Trei ! ! ! Am smuls aparatul și o perucă de păr din nasul lui Chad.

– Wow ! Partea bună e că acum ai unde să îți ascunzi jucăriile de pluș...

– Auu !... auu !..., și sunt figurine ! ! !

– Eh ! Marele și Incredibilul Hulk, tot jucărie e !

Începe să i se înroșească nasul și decid să mă sustrag din ecuație până nu mă voi transforma în numărul negativ al acestei probleme, mai mult sau mai puțin matematice.

Mi-am terminat ghiozdanul și am mers pentru micul dejun în bucătarie, unde nasul lui Chad părea să ocupe din ce în ce mai mult spațiu.

– Frate, îți trebuie un nou *motto* ! Hmm..., să sune așa: „Peluza se tunde, părul din nas, nu !" Ce părere ai ? Cred că voi face și niște tricouri cu asta; poate mama mai are numărul celui care mi-a făcut tricoul. Chestia merită fiecare bănuț. Acum știu de ce credeau oamenii că ai mustață: erau smocurile care-ți atârnau.

– Hei ! Acum nu mai e nici un Billy, deși Steve e încă acolo.

– Tu chiar nu ai prieteni, frate ! Cum să dai nume firelor de păr din nas ? ? ?

– La fel cum tu asculți *One Direction*.

– E *One Direction* și în comparație cu tine, ei nu își botează firele de păr din nas sau sfârcurile.

– Eu nu îmi botez sfârcurile, ar fi ridicol, dar mi-am botezat buricul Bo.

– Frate, nu te apuca de fumat !...

– De ce ?

– Fumul iese prin nări și dacă tu vei elimina fum prin peșterile alea vei alarma pompierii din tot orașul.

– Nu e chiar atât de rău ! ! !

– E hai, mă lași ? ! Am văzut munți mai mici decât nasul tău !

– Cât de rău poate fi ? Îmi va trece... nu ? Mama !... mama !... mama ? !... mamiii ?...

– E hai, mai fă rost de o trambulină și cu bârna ta putem să facem o sală de gimnastică. Nu strângeai bani de mașină ?

– MAMA ! ! ! MAMA ! ! ! MAMAAA ! ! !

– Ce e ?

– Dă-mi o lingură !

I-a dat o lingură și după ce și-a privit reflexia a scăpat-o strigând:

– Sunt UN MONSTRU ! ! !

Ben își face apariția somnoros în bucătărie, ținându-și maimuta de pluș de gât și cu coada atârnându-i pe podea, îl privește pe Chad și spune, nu știu dacă oripilat sau traumatizat:

– AAA ! MAMĂ, MONSTRUL DIN VISUL MEU ! AAA !, REPEDE ASCUNDEȚI-VĂ ! A VENIT DUPĂ MINE, CĂPITANE COADĂ ÎMBÂRLIGATĂ, SALVEAZA-MĂ ! ! ! (căpitanul Coadă Îmbârligată era maimuța). Apoi ia o lingură (din clasa a șaptea, de când am aflat că lui Liam îi e frică de linguri, începusem să le evit și am mai și văzut împreună cu Marzia un film de groază, găsit de ea, numit MOARTEA CU LINGURIȚA. Mare greșeală ! Apropo': filmul m-a speriat atât de tare încât chiar îmi este frică de ele.), după care o îndreaptă către nasul supradimensionat iar eu cu mătura îl lovesc peste mână:

– Hei ! Lupți împotriva lui, nu a mea ! ! !

Apoi am curățat masa de linguri, vărsând și cerealele lui Ben în poala lui Chad, din greșeală.

– Poftă bună ! Nici o lingură nu pune la pământ o *directioneră*. O să le duc eu la fier vechi într-o bună zi.

– Morrr ! ! !, scâncește el cu disperare.

Cred că e ziua lui ghionistă ! M-am uitat la ceas și am fugit din cameră. Chiar doream să îmi recuperez cartea din pădure, dacă o voi mai găsi la întoarcere.

Hmmm, orele de azi !

Stai, azi nu am ore, e chestia aia de la început de an despre care mereu uit cum se numește...

Am ieșit repede pe ușa camerei, cu ghiozdanul în spate. Apoi, trântind ușa de la intrare, am apucat-o din nou pe lângă biserică și clădirea veche a bibliotecii, ajungând în fața porților cimitirului. Am intrat și după ce le-am închis scoțând un sunet specific, ca un vaiet lung, l-am traversat rapid ajungând lângă copacul sub care citisem ieri. Văd o cutie de pantofi verde și după ce o deschid observ că înăuntru era cartea mea, pe care mi-o pun în ghiozdan.

Sunt în întârziere, așa că las întrebările la o parte pentru moment.

Mă grăbeam să ies din cimitir și când am închis poarta scârțâietoare am observat că seamăna cu o melodie jalnică de jazz, ascultată cu ceva timp în urmă, într-o vacanță cu familia... Nu întrebați, sunt gusturile tatei, nu ale mele... Dar clar, Chad fusese mult mai afectat decât mine. El preferă muzica de *Vocaloid*, eu *One Direction* și evident, câteva trupe rock, mama, muzica populară, iar tata, jazz. Din fericire nu am manelisti în familie și asta e o mare ușurare. A !, Ben ascultă *Ferma Veselă* și *Violetta*... Asta e o rușine !...

Am realizat abia acum că nu știam unde e școala... WTF ! ! ! Am plecat fără să știu unde e școala... Doar nu o să întreb..., pe bune ? ! ? !

Văd un tip într-o jachetă din piele cafenie, care nu pare prea mult îndepărtat ca vârstă față de mine. Cum să abordez problema ? Sunt o idioată ! Cum să plec fără să știu unde e școala ? ! ? ! Merg în continuare abătută, fără o direcție anume... AU !

Tocmai m-am ciocnit de tip.

– Aham..., scuze..., n-am vrut..., îi zic.

– Nu-i nimic, a fost vina mea. Ne mai vedem.

– Stai ! Știi unde e școala ?

– O cauți ?

– ... da..., să zicem...

– Ești destul de mare și încă nu știi unde e școala ? !

– Nu râde de mine, e prima zi aici...

– Serios ? !, se mira cu un aer suspicios.

– Bine, bine, a doua, mulțumit ? Nu îmi spune că nici tu nu știi unde e.

– Știu, mergi drept în directia asta și fă de două ori la stânga și o dată la dreapta. La un moment dat vei vedea o cafenea; mai sunt 200 de metri până la școală.

– Ok, mersi. O să o sun pe mama.

Nu a mai spus nimic și aștepta acolo, chiar și după ce am sunat-o era încă acolo. La un moment dat mă întreabă:

– Care e numele tău ?

– Lucinda.

– Tot numele, nu ești o șosetă.

– Lucinda Alice Mary Parker.

– Ai un nume de fantomă.

– Păi da, dar al doilea sună mai mult a nume de ciupercă sau de ceas. Dar tu ?

– Roy Case Brown.

– Al doilea nume sună ca o casetă cu jazz a tatei. După ce i-am spus asta, mă privi ciudat.

– Semeni cu Shailene Woodley în *Divergent*.

Nu știu cum a făcut, dar tipa aia e actrița mea preferată. Chiar dacă arăt de la departare ca o fraieră încărcată de carți (Adică sunt o *fangirl*, mi se pare normal. Adică ce, voi nu vă luați cărțile cu voi când mergeți la baie ?) și cum, cu toate astea a știut sau a ghicit că îmi place actrița ? În orice caz, nu am eu norocul să semăn cu Shailene.

– Nu e amuzant.

– Ai văzut filmul ?

– Nu. Aștept să citesc cartea.

– Ar trebui să îl vezi.

– Da, o să îl văd poate într-o zi. Fără *spoilere*, dacă e ceva ce să detest sunt *spoilerele* și Taylor Swift și clar Azazel, dar asta e deja mult prea „Sub Aceeași Stea"...

– Poate ne mai vedem.

– Serios ? !, poți fi un ucigaș în serie... Chiar, poate ne mai vedem, asta dacă nu ajungi în Ohio peste noapte.

– Asta e impresia pe care ți-am lăsat-o ?, spune el încercând să pară afectat.

– E cam *clișeic* totuși, trebuie să admiți.

– Cu toate astea nu cred că par tipul care ascunde un topor sub salteaua patului.

– Nimeni nu *pare* până când nu te invită acasă, te lasă singură în bucătărie, lasă liniștea să se așeze și apoi PAAAAUUUUU ! ! !, îți înfige un satâr în creier, te îndeasă într-un sac de gunoi albastru, pe care îl târăște până în ghena unde o să te bâzâie muștele.

– Ai urmărit prea multe filme și deși teoria este puțin deplasată nu-ți pot infirma faptul că aparențele, de cele mai multe ori, înșeală. A !, de știut că eu prefer sacii de gunoi negri.

– Faptul că nu mă dezaprobi începe să mă sperie, mai ales că ne-am întâlnit lângă un cimitir.

– Nu ești mai presus.

– Bine spus, a ajuns mama. Dacă vrei, poți să mergi cu noi. Mama nu se supără.

– A, nu, aștept pe cineva, care se pare că a ajuns deja. Își îndreaptă degetul către o fată roșcată care se apropia. Era mult mai înaltă ca mine, cu un păr drept prins într-o coadă de cal, cu un maiou roșu, sandale înalte și cu o geantă atârnată de umăr și niște ochelari mari pe vârful capului. Cu siguranță, era mult mai feminină decât mine...

– Bine, pa !

– Oferta rămâne încă valabilă.

– Sau poate ne vedem la Bibliotecă.

S-a intors către prietena lui, luând-o pe după umeri și dându-i un cot ușor. Mă uitam cum se îndepărtează de porțile muzicale de care tata ar fi fost fascinat și încep să îi explic mamei unde este liceul.

Am ajuns în clasa unde trebuia ca dirigintele să își facă apariția din clipă în clipă și unde copiii păreau să se cunoasca între ei, iar eu mă simțeam singură. Am început să mâzgălesc câte ceva despre *Case*, un fel de schemă cu ceea ce știu despre el, dar tot tăiam și în cele din urmă am încheiat mâzgălind pisici.

Îmi ridic privirea spre cei din jur; se pare că era o clasă destul de atipică.

Băieții:

1. Era un tip cu fes, cu căștile în urechi, care se juca cu *agletul* de la șiretul hanoracului;

2. Un tip gras, care mânca un sandwich și se vedea că cravata lui, apretată de o mamă grijulie, făcuse cunoștințe repetate cu gorgonzola și sos condimentat;

3. Era un tip care se uita la telefon de parcă ar fi fost ultima oară când l-ar fi putut atinge și tasta foarte repede, mai ceva ca o pițipoancă când bârfește despre o reducere la fuste scurte;

4. Mai era un tip care avea o minge de baseball în mână și se tot juca prinsa;

5. Mai era un altul, înalt, foarte înalt, care se chinuia să îi îndepărteze pata de pe cravată grăsanului în timp ce acesta refuza să-și lase sandwich-ul;

6. Mai era un tip cu o glugă pe cap, care făcea ghemotoace de hârtie și le arunca la coș;

7. Altul, încerca să se lămurească cât de mult își poate ține respirația, folosind un cronometru la care se uita cu insistență;

8. și 9. Doi frați gemeni cu ecusoane de liceu, destul de asemănători, doar că unul era puțin mai înalt și celălalt avea mai mulți pistrui. Ambii aveau cu puțin peste 1,60, roșcați, cu niște nasuri lungi și țeste turtite. Pe ecusoane scria la unul Gim, iar la celălalt Tim... Ce potrivire !;

10. Un blond tuns scurt, foarte scurt, care ștergea ceva într-un caiet.

Cam ăștia ar fi băieții, dar e încă devreme și poate nu au ajuns încă toți.

Fetele:

1. Era o fată în prima bancă, cu un păr roșcat aprins, portocaliu chiar, și foarte umflat. Am mai văzut așa ceva doar prin desene animate, semn că visele devin realitate, mai bine zis coșmaruri. Încerca să își găsească o colegă de bârfă;

2. O tipă blondă, drăguță, înaltă, cu niște ochelari, desenând ceva; stătea în fața mea cu căștile pe cap; o pereche de căști albe din care bubuia muzica: *Skillet*. Nu prea reușesc eu să recunosc melodiile, dar era una destul de veche și cunoscută, *Hero*. Dacă aș putea ghici o piesă de la *Skillet* asta ar fi *Hero*, *Looking for angels* și poate *Rise*;

3. Era o tipă care se juca *Flappy Bird* (Doamne, ce joc de rahat ! Le întrece pe toate: de la *Mario* la *Talking Tom* !);

(continuare în pag. 9)

JURNALUL LUCINDEI: *ALTĂ ZI*

(urmare din pag. 8)

4. Era încă una, cu un hanorac prea mare pentru ea, cu părul prins într-un coc îngrijit, ce plescăia gumă;

5. O fată cu niște balerini argintii și multe cleme colorate în păr stătea aplecată pe geam și vorbea la telefon;

6. O tipă cu un tricou portocaliu și pantaloni evazați se plictisea, ofta și își arunca uneori ochii la telefon;

7. Mai era cineva, în fundul clasei, tipica fată încrezută și înfumurată, care își dădea cu ruj și se pare că nu prea îi reușea, pentru că își tot trimitea pupături în oglindă;

8. Tocmai intrase pe ușă fata care plecase cu Case. Când se întâlnise cu Case nu cred că mă observase și pe mine... Era chiar atractivă, deși admit că avea un stil vestimentar aparte.

Roy era drăguț, zvelt, destul de musculos și pariez pe toate revistele, posterele și cănile mele cu *One Direction* că avea șase pătrățele. Părul îi era foarte asemănător cu a lui Liam. Avea o postură dreaptă și foarte sexy.

Mi-am alungat din minte ultimele amintiri vizuale cu Roy; îmi place când un băiat are două nume, în care să mă încurc, dar pentru numele lui Dumnezeu eu am trei, patru cu cel de familie și este prea mult a crede că fiecare în parte m-ar reprezenta în vreun fel. Poate părinții își imaginau că voi avea o personalitate multiplă. Dintre toate numele mele îl urăsc cel mai tare pe cel de Lucinda, dar exact pe ăsta au ales să mă cheme...

În clasă intră o doamnă, de aproximativ 65, cu un catalog în mână. Era bondoacă și destul de îndesată, cu niște ochelari mari și cilindrici. Fața îi era conturată de ridurile din jurul ochilor și de unele paralele, de-a lungul frunții.

– Bună ziua, sunt doamna Terezza Georgiev și vă sunt dirigintă și profesoară de Geografie. Va trebui să ascultați ce vi se spune, să fiți atenți și să învățați. Există activități extracurriculare și concursuri frecvente care vă pot aduce puncte, note sau recomandări la anumiți profesori sau materii. Vă voi striga numele în ordine aleatorie. Când voi ajunge la voi îmi veți spune numele, vârsta și îmi veți răspunde la câteva întrebări. Voi împărți clasa în trei grupe și veți avea de făcut niște lucrări pe parcursul semestrului. În funcție de implicare, veți primi bile. Și a scos din geantă un borcan cu ochi de sticlă mititei. Să ne cunoaștem mai bine:

– Karl Miller !

Se ridică tipul care făcea ghemotoacele de hârtie.

– Eu sunt Karl, am un nume destul de tocilăresc, știu și am 15 ani.

– Ce vrei să faci după liceu ?

– Vreau să merg la o facultate acceptabilă, după care s-a așezat la loc.

– Arthur Walker !

Era tipul cu telefonul, care tasta de parcă și-ar fi injectat steroizi.

– Mda, eu sunt Arthur, am 16 ani și după ce termin liceul am de gând să lucrez într-o cafenea ca să îmi pot plăti facultatea, pentru că unii dintre noi trebuie să experimenteze și nu că nu ar avea părinții bani, dar asta e lecția de viață pe care am învătat-o pentru că am adormit într-un club și când m-am întors acasă am aflat că eram dat dispărut în trei state.

– Brad Mitch !

Era cel cu fesul.

– Eu sunt Brad, am 17, vreau să termin cu liceul odată și să trec de facultate, după care să îmi fac un club V.I.P. Am un nume de preș sau așa am crezut o vreme. Deci, aveam 10 ani și veneam de la colindat când trecând pe lângă o ușă am văzut că puseseră un preș pe care scria *Brad* și în noaptea aia, pe la 4, am mers la baie cu geaca și am ieșit pe geam. Am mers cinci străzi prin zăpadă, că atunci nu eram în California, eram în vacanță la bunica. Da, deci, cinci străzi în papuci cu *Fulger McQueen* și am luat preșul, am facut pipi în fața ușii și am plecat cu tot cu preș. Am escaladat din nou geamul de la baie și în următoarea zi bunica a găsit preșul sub patul meu, mai putin partea cu pipi și 4 dimineața și geamul din baie. Și pe preș scria *Brattenstone*, nu *Brad*, după care mama mi-a luat ochelari, tata a spus că arăt ca un fraier cu ochelari și acum port lentile...

Wow, ce visări are !...

– Gus William Mather !

Era cel gras, care își pătase cravata cu sos. Acum mânca o plăcintă și când a fost strigat s-a speriat, s-a șters de gem cu mâneca și și-a dres vocea pregătindu-se să grăiască următoarele:

– Eu sunt Gus, Gus William. Nu am fost norocos ca să am un nume așa mișto ca al lui Jared. Păi, numele meu sună a Harry Potter. Mama era fană și inițial numele meu trebuia să fie Nevile Poponeață, dar bunica era pagână și-a zis că Poponeață ar suna prea indian și cu semnificație, așa că William a rămas, dar eu vreau să îmi spuneți Gus. Tata a vrut să mă cheme Gus pentru că avea 20 de ani, terminase facultatea, era falit și a dormit o săptămână pe o bancă din parc. Bunicul îl dăduse afară când făcuse pipi pe covorul din fața ușii, venind beat de la o petrecere. S-a angajat apoi la o benzinărie și cu primii bani și-a închiriat o cameră într-un motel-gândac la câțiva kilometri de un aeroport. O săptămână după asta, la aceeași benzinărie, a venit tipul ăsta, Gus și au fost colegi de muncă și se pare că stăteau în același hotel. Gus era cel mai bun prieten al tatei. Într-o seară, tata a trebuit să plece mai devreme de la muncă pentru că bunica ajunsese la spital cu câteva fracturi după ce căzuse de pe scară când uda florile. Și în benzinărie intră un tip dubios, își pune o cagulă, jefuiește benzinăria și îl împușcă pe Gus, care moare pe loc. Tata și-a dat demisia, a fondat o companie de confetti și a făcut primul milion în 10 ani și știți care a fost primul lucru pe care l-a facut ? Și-a cumpărat o mașină BIO ca niciodată să nu mai oprească la o benzinărie și să-și amintească de Gus. Am 15 și după ce termin toate porcăriile astea voi avea benzinăria mea. Și o voi cunoaște pe doamna Gus Mather. Am vise mari, eventual îmi voi cumpăra și o rulotă... Da, chiar mi-ar plăcea rulota, voi angaja o femeie de serviciu, hmm !, să fie sexy...

– Mulțumim Gus că ne-ai lăsat amintirea asta.

– Oh, dacă vreți, am o băsică la picior. Vă pot povesti și despre ea. Oh, deci aveam pantofii ăștia...

– Poți lua loc Mr. William.

– Îmi puteți spune Gus.

– Stai jos Gus !

– Gim și Tim Mason !

– Sunt Tim. Ăsta e frate-miu, avem 16, vom merge la o facultate din Suedia după liceu. Este ultimul nostru an aici, iar după vom construi o biserică și vom căii enoriașii, enoriașii americani care locuiesc în Suedia.

– Amin, a terminat fratele lui.

Restul tipilor s-au prezentat scurt și concis. Deja îmi pierdusem răbdarea după Mr. benzinăria, Raiul și gemenii preoți, dar atenția mi-a fost captată din nou când se ridică tipa cu care plecase Roy.

– Iris Brown !

Rezultă că era sora lui și a vorbit despre activitățile ei caritabile. Se pare că se preocupa, într-un fel, de salvarea lumii. Adică făcea voluntariat pentru strânsul gunoaielor duminica, trei ore din ziua de sâmbătă mergea la orfelinat și se pare că vinerea și restul sâmbetei stătea pe *Skype* și încuraja copii din Africa. Am înțeles că mergea acolo în fiecare vară cu unul din unchii ei. Era altruistă și nu părea a fi proastă; fac pariu că are note mari. A încercat, de mai multe ori, pe parcursul discursului ei să ne convingă să participăm și noi la o astfel de chestie.

Am tresărit când am auzit numele „Marzia” și fata din fața mea s-a ridicat. Albumele alea *Skillet*, desenul și acum numele, ar trebui să nu fiu idioată ca să îmi dau seama. A vorbit despre desen și că vrea să urmeze Arhitectura. Că nu e decât de câțiva ani în oraș și că se bucură că a nimerit în clasă cu câțiva colegi mai vechi, din clasa a opta, că nu înțelege bătaia pentru cele mai marfă nume din clasă dintre băieți etc...

Și, în sfârșit, a ajuns și la mine. Cu siguranță Marzia a tresărit și a fost mai surprinsă decât mine. Am spus că voi încerca să fac ceea ce îmi va plăcea și că voi lăsa viața să mă ghideze ca și până acum, că obișnuiesc să hotărăsc în ultimul moment când e vorba de o decizie importantă, dar dacă e ceva legat de *fando*, stau, mă gândesc, analizez, sunt concentrată. Bine că nu a aflat mama asta, altfel, Doamne ferește, îmi ardea biblioteca cu tot cu rafturi și semne pentru pagini. Le-am împărtășit ceva din marea mea pasiune pentru cărți, deși profesoara mi-a părut cam dezamăgită. Oricum, eram printre ultimii și unul a încurcat statele în care a locuit înainte de a se muta în Los Angeles. Probabil, ăsta e orașul viselor mele.

Vedeți, eu nu am avut vreodată un iubit, nici n-am flirtat prea mult, mereu mă bâlbâi, mă împiedic și ăsta e doar începutul listei mele... Revenind, vara în New Yourk trece foarte repede, cel puțin asta e impresia mea, că majoritatea anului e frig, iar toamna așa plină de contraste și lungă a New Yourk-ului este cea mai tristă și totuși cea mai spectaculoasă parte a anului. Dar ce era mai rău decât frigul, după ce termometrul cobora sub 25 de grade și începeam să o simt, era adierea singurătății. De fiecare dată când ieșeam din casă simțeam briza aia rece și știam că voi resimți un frig continuu, indiferent ce aș purta: bikini sau pardesiul lui Yeti. Adevărata căldură, pe care o așteptam și nu o puteam produce eu, era căldura îmbrățișării Lui. A cui, Lui ? Aș vrea și eu al naibii de mult să știu răspunsul la întrebarea asta. Obișnuiam să dau *search* pe Google sau să caut să aflu dintr-o carte și rămân convinsă că dragostea adevarată – asta, dacă există și puteți râde de mine dar instinctul de *fangirl* și *imagine*-urile citite ieri seară m-au convins – nu poate fi găsită pe un siteu de matrimoniale și sigur, nicio carte nu mă poate îndruma în călătoria asta în care sunt pe cont propriu. Fiecare briză rece, fiecare clipă în care un fulg de zăpadă îți atinge nasul și fiecare lipsă a unei îmbrățișări te aduce cu un pas mai aproape de ați pierde speranța. O !, și eu era să mi-o pierd înainte de a fi *fangirl*; asta nu doar că te ajută și îți întinde o mână, dar te întărește, te pregătește, dar din nefericire nu o poate face cu tine, sau în locul tău, trebuie să îți scrii singur povestea, nu poți deveni mulajul unei cărți, sau al unui serial, sau al unui film, indiferent de cât de moartă ești după el sau după actorul principal, eventual cântărețul unei trupe. Să recunoaștem: sunt prea mulți băieți drăguți și fiecare merită să fie enumerat.

Doare, doare cu adevărat să simți frigul din New Yourk și eu o știu mai bine ca oricine. Și credeți-mă că vă trebuie cel putin trei sezoane dintr-un serial bun ca să rezistați două săptămâni. Temele au și ele rostul lor, în momentele grele mai uiți de frig cu atâtea pe cap, dar frigul mereu se întoarce. Dar acum, MUHAHAHA !, îi râd în nas pentru că în Los Angeles nu e toamnă, nu e iarnă, sunt doar niște amărâte de zile ordinare ! ! !

Ora s-a terminat, părea să fie fără sfârșit, cred că abia acum înțeleg cum s-a simtit Dean în iad la sfârșitul sezonului III din *Supernatural*... Numai că eu nu a trebuit să stau 40 de ani, au părut doar 30, dar cred că dacă ne mai ținea 10 minute, cu tot cu Gus și *ciuerca* lui, – ce mama lui Unicorn roz o fi fost aia ! – aș fi cedat și aș fi acceptat să torturez pe careva. Traumele petrecerii a patru luni în iad (40 în timpul demonilor), sau 8 ani de școală (101 ani în timpul elevilor) sunt cam la fel. Ce ai răspunde la întrebarea: „Preferi iadul sau școala ?” Află că este o întrebare capcană – sunt aproape unul și același lucru. Doar denumirile demonilor se mai schimbă. Exemplu:

Iadul: Demonii torturează oameni nevinovați, dar o recunosc de față cu ei și se laudă oriunde cu asta.

Școala: Profesorii torturează copii inocenți, dar nu o recunosc deși se laudă cu ceea ce fac în fața altora asemenea lor.

Odată ce profesoara a plecat și primii copii au ieșit ca arși din clasă, Marzia s-a plasat în dreptul băncii mele cu o mână în șold și bătând cu piciorul stâng ritmic în podea.

– Deci, Lucinda ai considerat așa neînsemnat că o să vii în oraș, la liceul meu și probabil că suntem abonate la acelasi ziar penibil de *Lucruri interesante în lumea Jazzului* din cauza pasiunii tatălui tău, care a contaminat-o și pe mama și cu toate astea nu merit nici măcar un telefon, un SMS, un mail sau, pentru numele lui Dumnezeu, măcar un mesaj în sticlă, dar nu !, eu sunt Lucinda cea care nu trimite mesaje în sticle ! Ce ai de spus în apărarea ta ?

– Am ramas fără minute, ’netul nu merge și apa de la toaleta mea refuză să ia și sticla, deși am tras apa de vreo 50 de ori, dar fără succes.

– E prima oară când vorbim după mult timp iar tu îmi povestești despre incapabilitatea WC-ului tău de a trage apa. Oamenii rămân la fel.

– Nu se aplică doar în cazul meu. Nu pot spune că te-ai schimbat prea mult. O mai ai pe Fluffy ?

– Nu, la câteva luni după ce am plecat s-a simțit din ce în ce mai rău. Călătoria nu i-a priit. Locul ei de odihnă e în spatele garajului, între el și gard. Dar acum am o chinchila, Mițu.

– Mă bucur pentru tine și îmi va lipsi micuța aia pătrată. Condoleanțe, mi-ar fi făcut plăcere totuși o invitație la înmormântare, dar dacă tu crezi că nu era „prea important”, Marzia, atunci fie.

– Tu mai ai jurnalul ?

– Da, dar e altul.

– Nici eu nu am fost chemată la celebrarea ultimei pagini.

– Ultimele pagini sunt un testament care se va citi după ce dau colțul.

– Sunt și eu trecută în el ?

– Vei afla când voi ajunge la Biblioteca aia mare, din cer !

– Și dacă nu supraviețuiesc până atunci ?

– Chinuie-te să o faci pentru că nu mai e o altă cale, îmi pare rău.

– Fată, noi nu ne-am îmbrățișat de bun venit.

Zis și făcut.

– Deci, orașul e genial sau cam într-o lună jumătate ar trebui să fie. Stai ! E o surpriză de fapt.

– Ce e ? Ce e ? Te rog, știi că nu pot suporta suspansul.

– Ok. Nici eu nu mă mai pot abține. Sunt prea curioasă să-ți văd fața.

– Marzia nu mai pot, spune odată !

– Bine, știi doar că îmi place să te văd suferind în urma suspansului.

– Încetează odată și să auzim ce ai de spus. Fostul prof de fizică ne-a arătat el destule paradoxuri, nu mai am nevoie de încă unul.

– Am înțeles, deci, într-o lună și jumate *One Direction* va cânta aici, în oraș. Nu e incredibil ? !

– Incredibil ! Asta e, asta e, AM UN CASTIEL ! ! ! (*The Angel of the Lord* pentru cei care nu au văzut *Supernatural*.)

– Ce ? Ai vreo boală rară ? Lucinda, ce ai băut, sau fumat, sau mâncat și ai fost atât de egoistă să nu împarți și cu mine, că în mod normal, după trei secunde ar fi trebuit să ieși din clasă alergând, țipând și ascultând *Torn* și *They Don’t Know About Us* (când Marzia plecase nu se lansase decât *Take me Home*, al doilea album *One Direction*).

– Păi, trebuie să subliniez două lucruri: 1 – sunt mult mai controlată ca înainte (după ce ai plecat nimeni nu mai era dispus să mă asculte cum povestesc despre activitatea mea de *directioner*) și 2 – cântecul meu preferat e *Half a Heart*. OMG câte ai pierdut ! Deci, s-a mai lansat un album după care eu sunt moartă, deci, dacă înainte numeam *Up All Night* albumul petrecerilor și *Take Me Home* albumul baladelor, ei, ăsta e un fel de combinație, are solo-uri mai criminale, adică vreau să zic mai multe decât de obicei, are de toate, iar cântecul ăsta, *Diana* se păruiește cu *Half a Heart* pentru cântecul meu preferat. Speram să mai stai agățată puțin de ei, așa, de dragul vremurilor bune, dar nu...

– Mai întâi, sunt total uluită că te controlezi. Nu aș fi crezut că se va întampla vreodată, sau cel puțin în niciun caz în privința asta. Eram în stare să pariez pe tot contul bancar al mamei că nu te vei maturiza tu la nivel aproximativ normal, da’ văd că încă îți place *Supernatural*.

– Am încă toate *fandom*-urile, nu am renunțat la nimic.

– Ai mai citit ceva ?

– Da, am descoperit cel mai genial om care a scris vreodată cea mai bună carte scrisă vreodată !

– Hai să excludem Biblia, că gemenii enoriași stau cu ochii pe noi și pentru niște oameni „iertători” au niște priviri de killeri veritabili.

– Tu nu ai văzut killeri veritabili.

– Ba, am văzut.

– Cei din filmele Saw nu se pun.

– Fir-ar ! ! !, spune Marzia în șoaptă. Mă rog, vrei să îți fac un tur al orașului după ore ? Îți arăt toate scurtăturile.

– Chiar mi-ar trebui un tur. Azi dimineață am plecat d-acasă pentru că trebuia să merg să-mi iau cartea din pădure și după... Dar, înainte de a continua, Marzia m-a întrerupt.

– Stai, stai, stai, în pădure ? Lasă-mă să ghicesc. Ți-ai luat cărți porno și le-ai pus într-o cutie de pantofi pe care ai îngropat-o în pădure. Știam eu că maica-ta le va găsi într-o zi.

– Răspuns greșit și serios, cărți porno, mă insulți...

– Ai mai citit ! ! !

– Aveau doar câteva secvențe, de care țin să îți reamintesc că n-am fost prevenită.

– Era de la Secțiunea pentru Adulți !

– Asta pentru că conținea biologie și fizică de clasa a zecea, iar eu eram în clasa a șaptea. Nu a fost ușor de înțeles, dar mai erau și explicații, uneori.

– E doar o scuză. Știai de ea înainte să ajungi cu cititul acolo.

– Asta pentru că am primit *spoiler*.

(continuare în pag.10)

Radu Teculescu – *o stea în constelația poeziei românești*

Luminița Cornea

Radu Teculescu (1924-1953), nepotul episcopului Justinian Teculescu (1865-1932), s-a născut la 2 iulie 1924, la Alba Iulia. Familia s-a mutat la Sighișoara, unde Radu Teculescu urmează cursurile Liceului „Principele Nicolae", al cărui director este tatăl său, Horia Teculescu, ce va sădi în sufletul fiului său cultul pentru litera scrisă[1].

După absolvirea liceului, Radu Teculescu pleacă la București, unde se înscrie la *Facultatea de Drept*, încercând să-și desăvârșească pregătirea universitară în condiții grele, datorită stării materiale precare, în urma decesului tatălui său. Boala de plămâni a tatălui a fost moștenită de fiu.

În București, cunoaște mulți scriitori, mai ales tineri confrați, și începe o intensă activitate literară, angrenându-se în viața de boemă. Publică poezii în *Revista tineretului*, în *Universul literar*, în *Caietul de poezie*, supliment al *Revistei Fundațiilor Regale*, în *Revista Fundațiilor Regale* etc. Colaborează intens la publicația *Fapta*, *„ziar de luptă și dreptate"*, care apare săptămânal la București, între 25 februarie 1943 și 4 martie 1948, avându-l director pe Mircea Damian, publicist și prozator[2].

În 25 noiembrie 1945, participă la *Festivalul de poezie*, citind la sala Dalles. A fost mulțumit de participarea sa, notând cu satisfacție în *Jurnal*: *„Ionel Teodoreanu mi-a spus că am fost singurul poet într-adevăr realizat și singurul lipsit de influențe. Mi-au mai spus-o și alții că eu am salvat festivalul de poezie"* (*Jurnal, duminică 25 noiembrie 1945*).

Spre sfârșitul anului 1945, îi apare volumul de debut *Sixto Escobar*, despre care criticul Șerban Cioculescu scrie plin de entuziasm: „poem al explorării pe meridianele visului, *Sixto Excobar* unește eleganța parnasiană a versului cu aspirația modernă către necunoscut"[3]

Boala evoluează, totuși poetul scrie, pregătind alte volume. Înainte de sfârșit, Radu Teculescu face eforturi uriașe de a nu scăpa condeiul din mână. Dorește mereu să scrie. Degetele nu-l mai ascultă. Pleacă în Marea Călătorie, *„spre-o zare ciudată, fără-nserare"*, în ziua de 27 ianuarie 1953. Este înmormântat la cimitirul Groaveri din Brașov.

Opera lui Radu Teculescu cuprinde poezii, traduceri, articole în presa timpului și un jurnal cu însemnări zilnice. Partea cea mai rezistentă a operei sale o constituie, fără îndoială, poezia. Primul și singurul volum publicat este *Sixto Escobar*, apărut în 1945, la editura Pro-Pace, București. Frumusețea imaginilor artistice inedite și a conținutului ideatic, a temelor și motivelor prezente realizează liantul acestui volum cu celelalte patru rămase în manuscris: *După decembrie, Vulturul palid*, *Noul Robinson, Polul Vest*. Copii ale lor au intrat în posesia noastră, prin bunăvoința domnului ing. Tudor Teculescu, fiul poetului, căruia îi mulțumim.

Poetul Radu Teculescu respiră aerul vremii sale, care în perioada războiului și după, este impregnat de poezia modernă a lui Blaga și Arghezi, dar și de poezia simbolistă, care a avut reprezentanți de primă mărime, grupați în jurul unor importante reviste. După lectura poeziilor lui Radu Teculescu, ai certitudinea că trăiești prelungirea simbolismului cu cel puțin încă un deceniu. Se deslușesc clar linii simboliste, prin teme, motive, prozodie.

Astfel, poezia lui Radu Teculescu poate fi încadrată în preceptele formulate de Ovid Densusianu, simbolistul de la *Viața nouă*, care cere artei *„cultul purității, noblețea, seninătatea și puterea de inspirațiune"*. Reținem în acest context ideea că *„o operă nu e decât oglinda unor stări sufletești și cu cât una este mai nouă, mai intensă, cu atât și cealaltă este mai caracteristică"*[4].

Principalele teme ale poeziei simboliste, tema morții și tema iubirii subordonată morții, precum și numeroase motive simboliste s-au „prins" foarte bine pe suferința permanentă a poetului, cauzată de ftizie. Este cazul și al altor poeți simboliști: Ștefan Petică, Iuliu C. Săvescu, chiar G. Bacovia.

Tema morții este dominantă în întreaga creație a lui Radu Teculescu, exprimată prin imagini inedite: *„Cândva îți voi spune, pământule: / -Vom avea o noapte lungă de dragoste"* (*Cândva*).

O poezie ca *Țara dezolării* transmite un puternic pesimism. Motivele simboliste, corăbii, catarge, marele necunoscut, orașul-ruină, păsările care-și topesc zborul contribuie la intensificarea maximă a sentimentului: *„Că țara asta a dezolării e-n toate sufletele, / Nimeni, nimic !..."* (*Țara dezolării*).

Sentimentul iubirii este, de multe ori, invocat cu disperare: *„Vino să spunem sufletelor noastre: Topiți-vă / Sub flăcările de azur ale dragostei și să găsim / Noi și noi sensuri fiecărei clipe ce trece"* (*Vino*).

Sentimentul copleșitor al deznădejdiei este în strânsă legătură cu boala: *„Și-am fi vrut / Trăsura mortuară să moară și ea / Sau măcar osia tristeții să se frângă de lut, / Dar eram singuri cu buchetul de noroi într-o mână / Și-n alta cu cer, / Iar în piept columba ftiziei, roșie / Se zbătea cu aripi de fier"* (*Autobiografie*).

Presentimentul morții îl bântuie permanent: *„Și-aștept așa, solie netrimisă/ Spre cer ce-apasă tot mai greu pe pleoape, / Să se deschidă poarta nedeschisă/ Spre-o Noapte Mare ce o simt aproape"* (*Predoslovie*) sau: *„Toate tăcerile-mi spun de-o plecare / Spre-o zare ciudată, fără-nserare, / De-un drum peste neguri fără-ntoarcere"* (*Fântâna uitată*).

Motivul fântânii l-a preocupat în mod deosebit. Chiar și numai după o simplă lectură a titlurilor, ne dăm seama de aceasta: *Fântâna tăinuită* în volumul *După decembrie*, *Fântâna uitată* din volumul *Noul Robinson*, *Fântâni din poeme* din volumul *Vulturul palid* și un ciclul întreg, al doilea din volumul *Polul Vest*, intitulat *Fântânile din Benares*, în care opt poeme au, în titlul, substantivul „fântână". Finalul fiecărui poem cuprinde în două versuri lungi, separate de restul textului prin puncte de suspensie, o anumită simbolistică, mai mult sau mai puțin abstractă. Iată câteva exemple: *„Ce vom răspunde celui ce ne-ntreabă / De câte ori ne-am răstignit visând"* (*A treia fântână*). *„Nu te speria: n-o să te-atingă toamna; / În noi e seva brazilor de munte..."* (*A doua fântână*). *„Fântâna de pe urmă ne așteaptă / Ca un Hristos îngenuncheat pe zare"* (*Fântâna de pe urmă*).

Alte motive, frecvent întâlnite la simboliști, apa, ploaia, plânsul, golul, spleen-ul, frigul, tristețea, umezeala, toamna, noaptea, cele două poluri, nevroza etc. sunt prezente și în lirica lui Radu Teculescu. Adăugăm la acestea motivul șerpilor: poezia *Coloane cu șerpi* din volumul *Polul Vest*; ciclul *Paza șarpelui* din volumul *Noul Robinson*; motivul pădurilor: *Păduri incendiate* și *Pentru păduri* din volumul *Polul Vest.*

Mirajul depărtărilor este prezent în numeroase poeme, în care poetul este preocupat de efectele sonore rezultate din nume proprii exotice, unele frapante prin sonoritate sau prin alăturarea a doi termeni insoliți: Tahiti, Samoa, Fidji-Port Resolution, Pago-Pago, Ringgold, Benares, Zăpezile negre, chiar numele volumului tipărit: *Sixto Escobar* sau titlul unui ciclul de poezii *Noaptea krotalului*.

Ca în toată creația simbolistă, în poezia lui Radu Teculescu întâlnim numele unor mari poeți simboliști sau al reprezentanților altor mari culturi: Verlaine, Rimbaud, Laforgue, Mallarmé, Régnier, Francis Jammes, ori F. Villon, Tacit etc.

În poemul *Alain Gérbault*, este evocat acest mare navigator francez, asociat cu tema călătoriei, cu motive exotice, dar și cu presentimentul morții: *„Ce vânt te poartă, - Alain Gérbault, pe ape, / Să-nfrunți neptunicele vijelii ?…/ Nu știi departe-i cerul sau aproape, / Spre unde ai pornit; de unde vii…// Târziu, cândva, cu ochii-n depărtare, / Pluti-vei și pe apele cerești ? / Alain Gérbault din primele povești, / Doar tu și Crucea Sudului sub zare…"*

O temă esențială a simbolismului este nostalgia. În lirica lui Horia Teculescu, ea este prezentă în strânsă legătură cu tema Marii Călătorii, ca în poemele: *Călătorii posibile, Plecare, Noul Robinson, Peisaj argentinian, Deschizătorul de drumuri.*

Tocmai datorită folosirii acelorași teme și motive, unele poezii ne amintesc de Ion Minulescu – *Acord de seară, Acord prelung, Trecere* - iar altele de George Bacovia: *Cântecul ploii, Laforgue sau Verlaine, Fântâna uitată* ori de Tudor Arghezi, *Blestem.*

Instrumentele muzicale (ex. fluierul în *Trecere,* flautul în *Blestem*) și culorile, atât de mult utilizate de simboliști, sunt prezente și în poezia lui Radu Teculescu. La simboliști, culoarea devine nu numai persistentă și obsesivă, dar și de o mare materialitate, invadând lucrurile ca niște prezențe fizice și *„aceste vopsele sunt câteodată halucinante prin intensitate"*[5]. O capodoperă, în acest sens, este poezia inedită *Galben poem* din volumul *După decembrie*, din care citâm ultima strofă: *„Pe ieri cu galbene vecii a nins; / În ochi ard cețuri galbene de-absinth, / Și sângele, prin inimă, îl simt / Cum curge galben, obosit și stins."*

În poemul *Tahiti-Gauguin*, culorile personificate sunt asociate cu numele unei localități exotice și cu numele unui mare pictor: *„S-a liniștit și briza pe-aproape / (Ce-i răvășea suflet sau plete…) / Au mai rămas culori, să îmbete / Ochi rătăcind peste ape…"* Poetul își exprimă toate „seriozitățile", îngroșând cu mijloacele lui artistice sensibilitățile sufletești. Poezia *Zidire*, o artă poetică, adună laolaltă teme și motive ale creației, într-o o prozodie specifică, prin care își exprimă tristețea, provocată nu atât de însingurare, cât de „marile tăceri": *„De-acum nici o cetate nu va mai fi cu putință / Fără sângele celei mai frumoase iubite sub prag ! / Așa mi-am spus la zidirea acestui poem. / Cea mai frumoasă iubită, tu ești, visare, / Cu inima-n miezul marii înfrângeri / Ca-ntr-un totem. / Și pentru că nimeni nu va ști să fie Icar / Decât doar în vreri, / Să fie acesta zborul cel dintâi și din urmă / În marile tăceri…"*

Prin cele cinci volume, Radu Teculescu este autorul unei lirici moderne care îl reprezintă și-l încadrează în poezia românească cu o puternică amprentă simbolistă, în imediata continuare a poeziei interbelice. Datoria noastră, a celor care abia începem să-l cunoaștem, este să-i tipărim poezia, să-l integrăm, prin opera sa, în lirica românească, să-l facem cunoscut istoriei literaturii române. Radu Teculescu nu a fost o stea căzătoare, ci este o stea strălucitoare din constelația poeziei românești.

[1] Luminița Cornea, Constantin Catrina, Ioan Lăcătușu, *Teculeștii din neam în neam*, Editura Angvstia, Sf. Gheorghe, 2008, p. 205-211.
[2] Ion Hangiu, *Dicționarul presei literare românești 1790-1990,* ediția a II-a revizuită și completată, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996.
[3] Cf. Steluța Pestrea Suciu, *Radu Teculescu – Jurnal noiembrie 1945*, în *Astra*, Brașov, nr. 12, 2007, p. 9.
[4] G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ediția a II-a, Ed. Minerva, București, 1982, p. 683-684.
[5] N. Manolescu, în *Poezia simbolistică românească*, antologie și comentarii de Rodica Zafiu, Ed. Humanitas, București, 1996, p. 247.

JURNALUL LUCINDEI: *ALTĂ ZI*

(urmare din pagina 9)

– Spune-i cum vrei, dar nimic nu schimbă ce ai citit. Dar lasă asta, nu mai schimba subiectul, de ce-ți ții cărțile în pădure ?

– Nu le țin acolo. Deci, m-am dus acolo și..., – voiam să îi povestesc Marziei de avioanele de hârtie, dar m-am răzgândit – și..., și...., aaa..., m-am apucat de citit, se întunecase, am uitat-o și am descoperit că din cimitir intri în pădure și că e o deviație a potecii principale care iese în spatele casei mele.

– Stai ! Deci, nu ai gard la curtea din spate, spre pădure. Din curiozitate, ai un copac mare de tot, super bătrân și cu rădăcinile pe afară, un felinar vechi și aproape de parc ?

– Tu ai pus un detectiv particular după mine ? Da, de ce ?

– E pe strada mea, suntem vecine; tu ești numărul 29 și eu 30. Suntem una lângă alta. Deci, de unde ai vrea să începem turul ?

– Chiar azi dimineață, după recuperarea cărții a trebuit să întreb un tip unde e școala, un necunoscut și apropo', poarta de la cimitir scârțâie a muzică de jazz. Dacă tata ar descoperi, lumea ar crede că lucrează ca gropar acolo.

– De ce nu preot ? La ce barbă are.

– Pe tata nu îl văd purtând rochie și barbă nu mai are. L-a ras pe Bill, hmmm !, cred că Chad și tata seamănă mai mult decât credeam... Amândoi își dau nume firelor de păr...

– Ia stai, ce băiat ?

– Era un tip... Roy Case Brown.

– Învață aici ! ! ! Îl știu, e tare drăguț, a venit la câteva petreceri ale lui Amber. E cu un an mai mare.

Începuse ora de Geografie. Toată ora profa a ținut să ne povestească în detaliu despre călătoria ei surpriză de la 19 ani pe tărâmuri franțuzești. Se pare că fugise de acasă, de unde locuia, din Jersey și cu banii strânși după câteva luni de muncă într-un magazin de încălțăminte a luat un avion spre Franța. Visul ei era să ajungă la Paris, evident, dar nu avea cine știe ce bani, așa că se cazase la o babă de 68 de ani, într-un orășel mic de țară, la 180 de km de Paris. A găsit de muncă într-o croitorie micuță și cum nu prea știa franceza s-a înscris la un curs ieftin timp de trei săptămâni, timp în care l-a cunoscut pe Pierre, care era brutar. Împreună au strâns ceva bani și au mers două săptămâni la Paris unde profa l-a anunțat că rămăsese însărcinată, iar Pierre a plecat fără să îi lase măcar bani de mâncare sau cazare și a rămas falită și însărcinată, fără să se poată întoarce înapoi în acel orășel, după care nu am mai ascultat.

Marzia părea total deconectată de lume și se uita de parcă pereții la care se holba de minute bune ar fi fost mânjiți cu mesaje scrise cu sânge în loc de cerneală. Mi-am scos cartea din ghiozdan, gândindu-mă la final. Era așa, nici măcar nu am cuvinte, dar e clar că tipul este un geniu, ca Jensen Ackles pe platouri, nu mai vorbim de Jared sau de Misa Collins. Mă jucam cu paginile cărții și am observat ceva în timp ce răsfoiam paginile, ceva galben... Le răsfoiesc din nou și văd un *sticker* lipit pe pagina 52. Țin în așa fel cartea încât Marzia să nu observe ceva straniu. Biletul îmi era adresat.

„Serios ? Dintre toate numele *fake* posibile, tu ai ales *Another*... Mă rog, am văzut ce citeai, mai rar vezi o carte pe aici, cu atât mai putin o carte cu paginile între două coperți și numele scriitorului care să nu fie unul dintre marii autori de romane porno pentru adolescenți. Se poate vedea de la o poștă că ești nouă. Pari cu adevărat pierdută și nu doar prin oraș, în gânduri. Nu-mi face plăcere să îi mai citești cărțile (deja îmi venea să îl afurisesc, de nervi), autorul este unul dintre cei mai buni în viață (și dintr-o dată mi-a trecut), dar cu toate astea nicio carte nu merită să îți uzi ochii ăia frumoși. Dacă mai ai chef de vorbit poți să-mi lași un bilet la Biblioteca orașului. Așează-l în secțiunea de Operă – nimeni nu caută acolo – raft II, între *Opera italiană în secolul XX* și *Mari cântăreți de operă contemporani*.

Al tău prieten lipsitor de nume."

Eram total uimită, era așa dulce și drăguț și mai și citește, dar, degeaba... Poate e doar un tip care vrea să vorbească cu *fangirl*, din câte înțeleg nu sunt prea multe și la cum vorbește trebuie să aibă prietenă..., dar totuși, poate...

Nicolae Scurtu

ÎNSEMNĂRI DESPRE *ALEXANDRU CARTOJAN*

Biografia, opera literară[1] și politică[2], precum și publicistica lui Alexandru Cartojan (n. 1901, Vida-Cârtojani – m. 1965, Giurgiu) sunt insuficient cunoscute cercetătorilor și istoricilor specialiști în cele trei domenii ale vieții culturale din prima jumătate a secolului trecut.

Alexandru Cartojan a fost un excelent dascăl de istorie la arhicunoscutul Liceu „Ioan Maiorescu" din Giurgiu și a izbutit să stimuleze interesul discipolilor săi pentru studiul istoriei naționale și, firește, pentru cunoașterea exactă a vieții politice din deceniile trei și patru ale veacului ce tocmai s-a încheiat.

El însuși a făcut istorie, implicându-se în viața politică a ținutului Vlașca, fiind președintele organizației Partidului Național Țărănesc din Vlașca, deputat în Parlamentul României și prefect.

Epistolele ce se publică acum, întâia oară, sunt trimise profesorului și istoricului literar Nicolae Cartojan (1883–1944), vărul său și conțin informații privitoare la viața internă a Partidul Național Țărănesc din Vlașca.

Informațiile privitoare la Alexandru Davila, Frumuzache A. Chiriac[3] și Nicolae Condeescu[4] (Nicușor) contribuie la înțelegerea ambianței politice și culturale din orașul Giurgiu de odinioară, unde ultimii doi fusese profesori de limbile latină și franceză.

Nu lipsită de interes biografic e și poezia *Pe lună* scrisă la vârsta de cincisprezece ani și publicată în revista *Școlarii* din București, condusă de Dragomir Petrescu.

Tânărul poet evocă astrul nopții care impresionează prin „farmec, vrajă și lumină" și, așa cum și-o imaginase romanticii, apare „maiestoasă" ca o „regină" ce trimite „Dulcea-i rază amoroasă".

Este un exercițiu notabil ce se cuvine integrat bibliografiei lui Al. Cartojan.

***

Giurgiu, 7 septembrie 1925

Dragă Nicule,

Prin d[omnu]l Thoma Iliescu, secretarul Liceului nostru, îți trimit aceste rânduri. D[omnu]l prefect de Vlașca îmi comunică rugămintea de a amâna vizita noastră de joi întrucât a fost chemat, în interes de serviciu, la București. Vineri ne poate sta la dispoziție.

În altă ordine de idei, prezența d[umi]tale ar fi *imperios necesară* vineri, aici, la o consfătuire intimă a prietenilor noștri în vederea fixării unei atitudini hotărâte și demne pentru duminică, când vom avea în localitate pe d[omnu]l Davila.

În haosul în care plutește organizația de Vlașca, cuvântul d[umi]tale este așteptat cu înfrigurare.

Dacă poți face sacrificiul de a veni vineri aci, te rog anunță-mă ca să fixez ora acestei consfătuiri.

În tot cazul duminică ești așteptat de toți prietenii noștri de aici. Lipsa d[umi]tale ar avea, cred, urmări grave.

Sărutări de mâini și salutări d[omni]lor Chiriac și Nicușor.

Te salută,

Al. Cartojan

***

Giurgiu, 24 februarie 1928

Dragă Nicule,

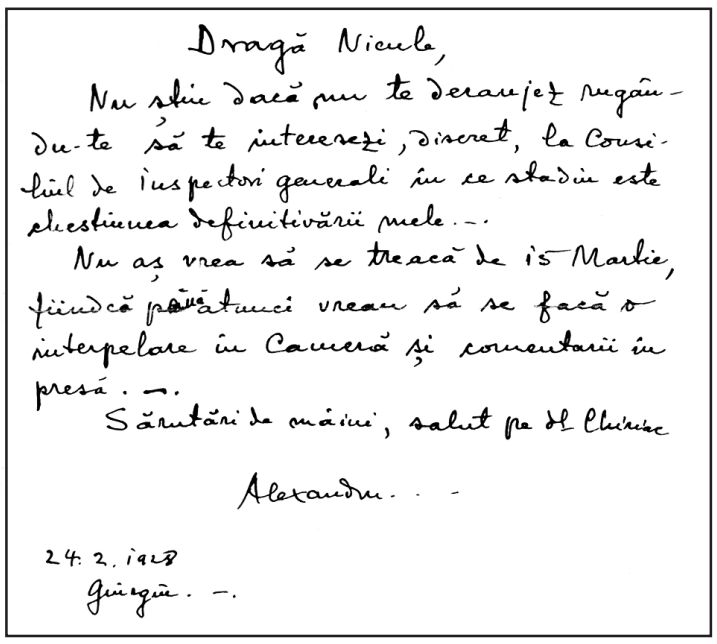
Nu știu dacă nu te deranjez rugându-te să te interesezi, discret, la Consiliul inspectorilor generali, în ce stadiu este chestiunea definitivării mele.

Nu aș vrea să se treacă de 15 martie, fiindcă până atunci vreau să se facă o interpelare în Cameră și comentarii în presă.

Sărutări de mâini, salut pe d[omnu]l Chiriac,

Alexandru

***

Dragă Nicule,

Nu știu dacă nu te deranjez rugându-te să te interesezi, discret, la Consiliul de inspectori generali în ce stadiu este chestiunea definitivării mele.—.

Nu aș vrea să se treacă de 15 Martie, fiindcă pînă atunci vreau să se facă o interpelare în Cameră și comentarii în presă.—.

Sărutări de mâini, salut pe Dl Chiriac

Alexandru.—

24.2.1928
Giurgiu.—.

PE LUNĂ

Bolta cerului se-ntinde
Până-n depărtate zări,
Iar pe ea sclipiri de stele
Se aprind, din depărtări.

Maiestoasă merge luna
Printre nori ca o Regină
Răspândind ca-ntotdeauna
Farmec, vrajă și lumină !

Pe pământ aduce pace
Blonda și divina Noapte.
Ritmuri cadențate face
Râul murmurând în șoapte.

Luna trece maiestoasă,
Aruncând de sus din nori
Dulcea-i rază amoroasă
Peste crâng, livezi și flori.

Al. Cartojan,
elev

PE LUNĂ.

Bolta cerului se'ntinde
Până 'n depărtate zări,
Iar pe ea sclipiri de stele
Se aprind, din depărtări.

Maiestoasă merge luna
Printre nori ca o Regină
Răspândind ca 'ntotdeauna
Farmec, vrajă şi lumină !

Pe pământ aduce pace
Blonda şi divina Noapte.
Ritmuri cadenţate face
Râul murmurând în şoapte.

Luna trece maiestoasă,
Aruncând de sus din nori
Dulcea-i rază amoroasă
Peste crâng, livezi şi flori.

Al. Cartojan
elev

Note:

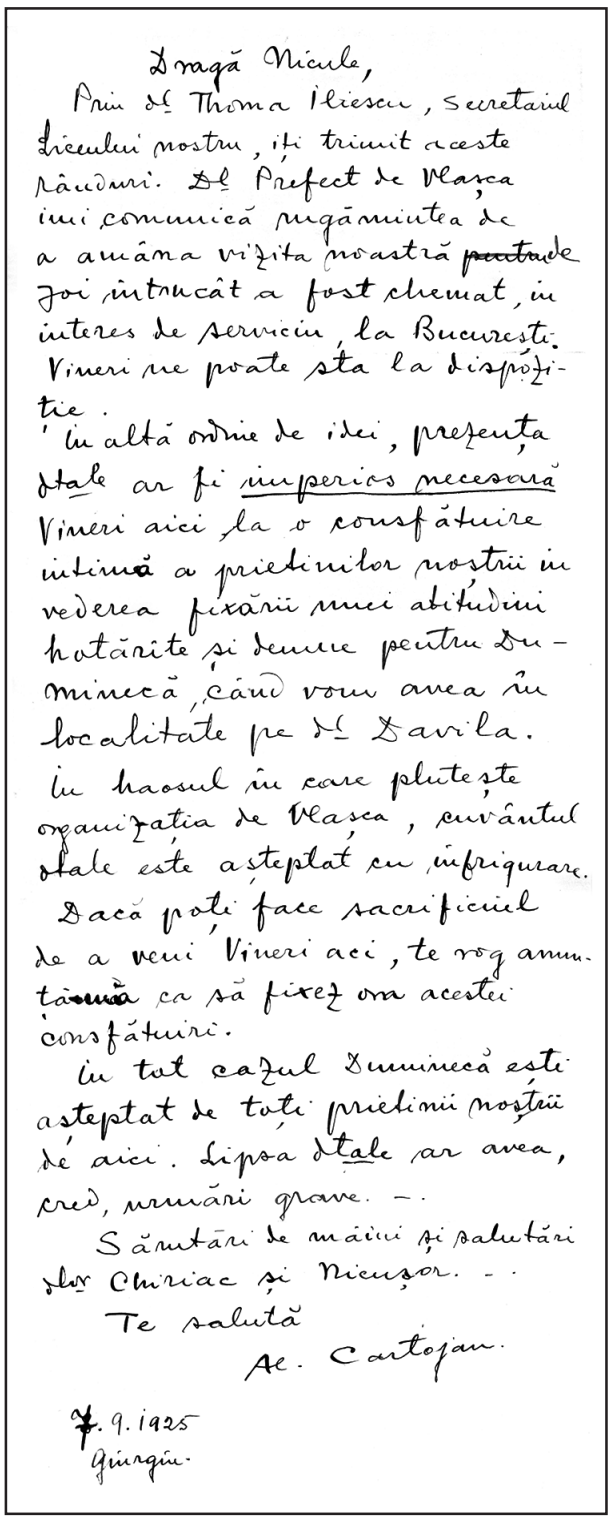
Originalele celor două epistole, necunoscute, se află în biblioteca profesorului Nicolae Scurtu din București. Poezia *Pe lună* se reproduce din revista *Școlarii*, 2, nr. 9, iulie 1916, p. 8, col. 2, jos, care fusese anunțată încă din numărul anterior la *Poșta redacției ~ Al. Cartojan – În numărul 9 aveți o poezie cu siguranță. De rândul acesta am avut prea multă aglomerație la materie.* (*Școlarii*, 2, nr. 8, iunie 1916, recto copertei posterioare).

1. Al. Cartojan – *Petru Cercel. Viața, domnia și aventurile.* Craiova, Editura [Scrisul Românesc], [1938], 228 pagini.

2. Al. Cartojan – *La legea administrativă. Discurs rostit în ședința Adunării Deputaților de la 14 martie 1934.* București, 1934, 46 pagini și *Probleme de politică socială. Discurs la Mesaj rostit în ședința Adunării Deputaților din 15 decembrie 1934.* București, 1935, 51 pagini.

3. Frumuzache A. Chiriac (1884–1969), profesor de limbile latină și română. Director al Liceului „Ioan Maiorescu" în perioada 1921-1925. A tradus și a antologat opere ale scriitorilor latini. A fost profesor la Mănăstirea Dealul, Roman, Târgoviște, Giurgiu și București.

4. Nicolae N. Condeescu (1904–1966), profesor și istoric literar. A fost, inițial, profesor de limba franceză la Liceul „Ioan Maiorescu" din Giurgiu.

Dragă Nicule,
Prin Dl Thoma Iliescu, Secretarul Liceului nostru, îți trimit aceste rânduri. Dl Prefect de Vlașca îmi comunică rugămintea de a amâna vizita noastră ~~pentru~~ de joi întrucât a fost chemat, în interes de serviciu, la București. Vineri ne poate sta la dispoziție.
În altă ordine de idei, prezența Ta ar fi imperios necesară Vineri aici, la o consfătuire intimă a prietinilor noștri în vederea fixării unei atitudini hotărîte și demne pentru Duminecă, când vom avea în localitate pe Dl Davila.
În haosul în care plutește organizația de Vlașca, cuvântul Tău este așteptat cu înfrigurare.
Dacă poți face sacrificiul de a veni Vineri aci, te rog anunță-mă ca să fixez ora acestei consfătuiri.
În tot cazul Duminecă ești așteptat de toți prietenii noștri de aici. Lipsa Ta ar avea, cred, urmări grave.—.
Sărutări de mâini și salutări d-lor Chiriac și Nicușor.—.
Te salută
Al. Cartojan.

7.9.1925
Giurgiu.

Cronologie și eroare

Constantin Bărbuță

Motto:
„Sânt om și nimic din ce e uman nu-mi este străin."
Terentiu, poet latin (190-159 î.Hr.)

Grație sensurilor sale, profunde și multiple, maxima deschizătoare a acestor rânduri își păstrează nealterată actualitatea, deși este mai puțin cunoscută și citată decât sora sa, mult mai tânăra și concisa *Errare humanum est* (Seneca). Cel mai adesea, ea se invoca în acele contexte socio-culturale menite a justifica sau atenua impactul psihic al unor erori, mai mici sau mai mari, prin contrapunerea argumentului suprem și aparent invicibil, *homo sum*; altfel spus Omul, ființă superioară prin calități unice, aspirații, capacități creatoare, dorințe sau pasiuni, este îndrituit și apt să-și asume propriile limite și greșeli, inclusiv consecințele acestora. Pe de alta parte, avântul tehnic, incomparabil și impresionant, care prin precizie și eficiență se poate substitui uneori chiar inteligenței umane, a devenit sursa uor fenomene sau evenimente, care de care mai șocante și dramatice, generatoare de emoții, întrebări și căutări cu adresabilitate cauzală, al căror punct terminus, în cele mai multe cazuri îl reprezintă concluzia invariabilă: eroare tehnică.

Pentru iubitorii muzei Clio, dascăli de istorie îndeosebi, dilema eroare umană sau eroare tehnică apare inevitabilă și acută ori de câte ori, în lectura sistematică sau aleatorie, descoperă, chiar în lucrări referențiale în domeniu, erori cronologice evidente, respectiv datări greșite ale unor fapte și evenimente a căror delimitare în sensul anumitor clarificări este nu numai oportună ci și necesară.

În remarcabila și monumentala lucrare *Ascensiunea și decăderea lui Napoleon Bonaparte*, Ed. Athena, 2000, menționi precum (mareșalul) „Ney, intră primul în oraș" (Moscova), după bătălia de la Borodino din 7 septembrie 1812 (p. 305), deși onoarea aceasta fusese acordată de Împărat generalului Gaspard Gourgaud, sau desemnarea generalului Dupont ca „învingătorul de la Baylen" (p. 404) când, de fapt, acesta, rănit și învins a capitulat pur și simplu în fața generalului spaniol Castaños, sunt și rămân erori de autor, confuzii, neatenții ori scăpări umane, în raport cu altele care au ca origine interferența elementului tehnic, calculatorul, ce poate fi invocat, parțial, ca circumstanțiere, cum vom arăta.

În categoria unor astfel de erori „tehnice" se pot încadra anii consemnați greșit în cazul unor evenimente relevante și consacrate în cronologie precum 1818 în loc de 1813 – campania din Prusia (p. 326), anul 1919 în loc de 1819 pentru trimiterea doctorului Antomarchi în Sf. Elena (p. 554), 1947 în loc de 1847 (p. 576), ca an al morții împărătesei Maria Luiza, sau anul 1890 (p. 572), imposibil de altfel, pentru întoarcerea la Paris a Carolinei Murat (1782-1839), sora Împăratului.

Erori cronologice de același tip, motivate „tehnic", regăsim într-o măsură la fel de surprinzătoare și în alte lucrări istorice valoroase, fapt care a conturat și impulsionat, de altfel, inclusiv aserțiunile de față. Astfel, într-o bună cunoaștere a istoriei și vieții dramatice a reginei Maria Stuart, cititorul nu poate manifesta decât o tresărire neplăcută constatând că scurta domnie a acesteia în Franța este plasată, vădit eronat între anii 1569-1560 (*Personaje și personalități ale istoriei*, 2009, p. 574), când de fapt începutul domniei a avut loc exact cu un deceniu în urmă, prin căsătoria cu Francisc al II-lea (1559-1560). La fel, confuzia excomunicării, în anul 1208, a regelui Ioan fără de Țară (1198-1216), atribuită papei Inocențiu al IV-lea (1243-1254), în locul papei Inocențiu al III-lea (1199-1216, p. 425), sau domnia Ecaterinei a II-a, menționată eronat între 1762-1801 (p. 1110) de către *Enciclopedia de Istorie Universală*, Ed. ALL International, 2003, în loc de 1762-1796.

Cronologia, ramură auxiliară a Istoriei și totodată coloana vertebrală a științei-mamă, operează cu reguli și principii sacre, documente, izvoare, interpretări, criterii, neocolind cele mai recente descoperiri tehnico-științifice pentru a data și ordona în timp, cât mai exact și mai aproape de adevăr, epoci, civilizații, fenomene, personalități etc., fiind mai rare cazurile când se apelează la aproximări, acestea asumate, de regulă de factorul uman. Exemplele mult mai numeroase și aserțiunile, departe de a fi expuse exhaustiv, permit, metaforic desigur, apropierea ideii că în cronologie și nu numai, eroarea tehnică poate și chiar necesită o privire mai rezervată și mai atentă, deoarece calculatorul, robotul, pot răspunde „în apărare" prin faptul că au executat punctual „programul" unui operator – persoană fizică neglijentă, iar în final lucrarea sau opera au primit girul și avizul favorabil de la un corector – ființă umană superioară și superficială.

Cronologică, medicală, judiciară, tehnică, logică sau în orice alt domeniu are loc, eroarea a fost, este și va rămâne o formă de manifestare a limitelor gândirii și acțiunii omului, cu sau fără voința sa, astfel că, parafrazând un celebru citat, se poate afirma, fără teama de a greși că aici și acesta este izvorul său primordial.

CRUCILE DE PIATRĂ ale MUSCELULUI

Prof. Corneliu STATE

În această toamnă, am citit cartea domnului Constantin Agricola Miu (*Casa de acasă – Godeni de Muscel*, Editura Prisma, 2013), carte ce descrie zona Muscelului, oameni, tradiții, mod de viață, istoric. Pentru cine cunoaște bine această zonă, indiferent unde te afli în momentul lecturării acestei cărți, te face să retrăiești clipele descrise, să colinzi dealurile și locurile cu ochii minții, să redevii copilul ce colinda cu vitele pe Gorgane, Coasta lui Soare, Căbarta sau Râpa Malului. Cartea mi-a reamintit imaginea crucilor de piatră și a troițelor creștine, pe care copil fiind le întâlneam pe dealuri și le respectam culegând buchețele de flori de câmp pe care le puneam pe crucea din piatră. Localnicii le protejau deoarece reprezentau o legătură a pământului, a oamenilor cu Dumnezeu.

Zona Muscelului este o zonă cu o bogată istorie, mai ales a începutului de mileniu II, dar și cu rădăcini adânci în perioada stăpânirii romane. Aici găsim ruinele castrului roman Jidava. Epoca medievală a lăsat în această parte a Țării Românești numeroase vestigii, care uneori te minunează cu spontaneitatea, puritatea și dovada credinței de neclintit a locuitorilor musceleni.

Spune Constantin Agricola Miu în cartea sa: „Crucile de piatră ne-au fost lăsate de înaintașii noștri, nu ca moștenire, ci acte de identitate, de atestare a continuității noastre pe pământurile lăsate în dar de moșii și strămoșii noștri. Este bogăția cea mai de preț pe care ne-au lăsat-o peste vremuri. Românismul picură necontenit din aceste cruci de peste 400 de ani. Pecetea actului nostru de identitate este chiar crucea ! Obținem dintr-odată dubla identitate român-creștin. Dumnezeul nostru ne-a vegheat și ne-a dat puterea și încrederea dăinuirii noastre pe aceste locuri râvnite de toți răii pământului. Rădăcinile puternice nu putrezesc niciodată ! Își trag seva din rezerva de dragoste de țară și libertate a dacului comun, care s-a sacrificat pe Columna lui Traian".

În zona Muscelului, numărul acestor Cruci de Piatră este necunoscut. Numai în Câmpulung, de exemplu, mai sunt 37 de cruci, din 39 câte au fost. În satul Godeni, vecin cu Câmpulungul, sunt 21 de cruci, iar în Berevoiești mai mult de 10. Care este povestea acesor cruci din piatră ? Povestea înălțării lor în fosta capitală a Țării Românești și în împrejurimi începe din secolul XVI, când orașul Câmpululg era „punct crucial de vamă" între Țara Românească și Transilvania și timp de mai multe veacuri s-a aflat pe unul dintre cele mai importante drumuri comerciale ce legau Europa de Grecia și Imperiul Otoman. Fiind punct de legătură, zecile de străduțe ce porneau din Câmpulung se transformau în drumuri care duceau spre localitățile învecinate. Așa că, prin anul 1576, la răscrucile acestora au început să fie înălțate cruci mari din piatră ca niște monumente. Fosta capitală a Țării Românești, Câmpulungul este singurul oraș din România unde se păstrează de mai bine de 400 de ani 37 de asemenea monumente, cioplite în calcar numulitic de Albești-Muscel (carieră din apropierea orașului), la care locuitorii se închină și astăzi cu credință. În prezent, din cele 37 de cruci, 15 se găsesc în jurul bisericilor, altele la intersecțiile unor străzi și patru în curțile localnicilor. Acestea au înălțimi de la 0,47 până la 2,85 m și sunt gravate cu texte în chirilica slavonă și românească, ce pomenesc numele sfântului căruia îi este închinat monumentul și numele închinătorului. Crucile sunt ornamentate cu motive tradiționale, toate atestând continuitatea de locuire și o profundă și temeinică spiritualitate. Cea mai veche datează din 21 iunie 1576, iar ultima din 1868. Ele au fost ridicate ca să-i ajute pe călători să nu se abată de la drumul cel bun. O parte sunt cruci de pârgari – un fel de consilieri în vechea organizare municipală, iar restul sunt cruci ridicate în principalele intersecții cu prilejul unor sărbători religioase și cruci de hotar. Au fost ridicate în timpul lui Mihai Viteazul, Matei Basarab și Constantin Brâncoveanu.

Din acest „oraș al crucilor" a plecat în 1521 *Scrisoarea lui Neacșu*, aici s-a născut Pârvu Mutu, marele zugrav bisericesc de la care avem primul autoportret în plastica românească, aici, în 1668, Antonie Vodă din Popești a înființat prima Școală Domnească din Țara Românească, prin grija lui Matei Basarab a funcționat „tiparnița desăvârșită" și tot aici a luat ființă prima „Școală de zugrăvie" în secolul XVII.

Dintre cele 39 existente în Câmpulung, „Crucea Jurământului" reprezintă un important document medieval în piatră. Ea a fost ridicată în fața mânăstirii Negru Vodă, în anul 1674 și a avut o mare însemnătate pentru oraș și locuitorii săi, pe ea fiind gravate privilegiile domnești, scutirile de dări și taxe de care s-au bucurat câmpulungenii încă de la întemeierea Țării Românești. La investirea primarului orașului, în sunetul campanelelor și aclamațiilor populare, acesta, urmat de notabili și de locuitori, venea în piața orașului, la Crucea Jurământului, unde rostea „jurământul de credință", săruta crucea și era ridicat de trei ori pe umerii pârgarilor (consilieri), după care era condus cu alai la locuința sa. În prezent, crucea se află în peretele de la stradă al casei arhitectului Dumitru Ionescu Berechet, pe bulevardul Negru Vodă la numărul 102, iar o copie fidelă a acesteia a fost pusă în 1790 în piața agroalimentară a orașului. Pe cruce este gravat următorul text:

„Întru numele Tatălui și Fiului și al Duhului Sfânt ridicatu-s-au această cinstită și dumnezeiască cruce întru slava și cinstea nașterii Domnului nostru Iisus Hristos și întru pomeana domniei meale, Io Duca Voevod și a doamnei domniei meale, Anastasia și a fiului domniei meale Io Costandin Voevod. Văzând domnia mea mila orașului Câmpulung cum să fie [...] de vama de pâine să nu dea vamă domnească și oroșanii să nu dea vamă ori den ce vor vinde, cum au fost ertați de răposatul Radu Negru Voevod când au fost leatul 6723 și de Alicsandru Vodă Iliaș fost-au leatul 7136 și de alți răposați domni precum scrie în cărțile ceale bătrâne și în pisania sfintei mânăstiri care iaște pusă deasupra ușii besericii întărită de răposatul Matheiu Voievod, cu mare blestem, iar când au fost acum în zilele domniei meale, venit-au județul cu oroșanii cu jalbă la domnia mea, spuind cum că le strică călugării mila orașului ce au avut de la alți domni bătrâni. Întru aceia, domnia mea văzând cărțile ceale bătrâne și ce scrie în pisania sfiintei mânăstiri, domnia mea încă am întărit mila cu această cinstită cruce, ca să fie ertați și de domnia mea de toate câte scriem, iar cine nu va păzi această milă să fie proclit și anatermat. Și ispravnic au fost Andrea ca să fie ertați așișderea și pentru judecata orașului pe oroșani să-i judece județul cu 12 pârgari și cu bătrânii orașului, iar călugării sau pârcălabul sau măcar alții să nu aibă a să amesteca ca să strice judecata și obiceiul lor, ce au fost de la alți domni bătrâni ci toate legile și judecățile lor să fie stătătoare și nici județul să n-aibă voie a lua vamă de la oroșani ori de ce vor vinde și de domnia mea de acestea câte scrie sus, iar cine nu va întări mila orașului să fie proclit și anatemat. Și ispravnic au fost Andrea Județu cu 12 pârgari. Meseața decemvrie 25 vă leat 7183".

În continuare prezint unele dintre monumentele din satul Godeni, aflat în vecinătatea orașului:

- Crucea din Pârloage (vârful Cărpenișului), datată din anul 1711, având înălțimea de un metru, ridicată în vremea lui C-tin Brâncoveanu. „Ridicatu-s-a această cinstită cruce întru mărirea Sfântului Duh, de Nectari monah în zilele lui Io C-tin Voievod – C-tin Brâncoveanu în luna octombrie ziua 5, anul 7220. Pomenit Doamnei Manta, Margareta, Kera, Magdalina monahia".

- Crucea de la Râpa Malului, datată din anul 1702, având înălțimea de 1,40 m, ridicată în vremea lui C-tin Brâncoveavu. „Ridicatu-s-a această sfântă cruce întru slava și lauda Sfântului mare mucenic Dimitrie, în zilele lui Io Constantin Voievod și s-a ostenit Constantin Frâncu, Constantin Stana, Dumitru, Despa, Albul, Stanca, leat 7210, iulie 1."

- Crucea de Drumul Mărcușului, având înălțimea de 1,2 m, datând din anul 1758. Pe față stă scris: „Ridicatu-s-au această sfântă cruce întru hramul Sfântului Ioan Predetici și s-au ostenit robul lui Dumnezeu Ion Diaconu, Maria, Ion Ilinca". Pe latura dreaptă (estică) stă scris: „Erei Statie despa luita căsteia erei, Neacșa 7267 (1758 sep. 1-1759 aug 31)". În limba română se traduce: „Preot State, soția preotului (preoteasă), fiica preotului Neacșa".

- Crucea din curtea bisericii Cuvioasa Paraschiva, având înălțimea de 2,85 m, fiind executată din piatră de Albești-Muscel și datând din anul 1662. Această cruce s-a păstrat în perfectă stare. Pe ea se află scris în limba slavonă, textul următor: „Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, am ridicat această sfântă și de viață făcătoare cruce în cinstea marelui mucenic Dimitrie, în zilele lui Ioan Grigore Voievod. Truditu-s-a și s-au ostenit robul lui Dumnezeu jupânul Nica neguțătorul, jupâneasa lui Anghelina, părinții lui Iane Crisantie, Margareta, Nica Iane, Astri, Ioan Drugoloc. Pis Popa Pârvu și mesița, leat cel mare 7170 sau 1662 după Cristos, februarie 14."

Despre Crucea din Pârloagele există o legendă, menționată în lucrarea *Casa de acasă* a dlui C. Agricola-Miu, care spune că acum câteva secole negustorii din Brașov mergeau să cumpere oi din zona Novaci, din nordul Gorjului și treceau cu turma prin apropierea satului Godeni. Pentru a se deplasa cu turmele au tocmit ciobani din satele de pe traseul urmat spre Brașov. Un negustor, pe nume Ioan, a tocmit niște frați din Hulubești- Bughea de Jos pentru ajutor. În timpul unui popas, în punctul numit Pârloagele, cei doi frați l-au jefuit și ucis pe Ioan și pe acel loc a fost ridicată o cruce de piatră să amintească de negustorul brașovean. Legenda pare să se bazeze pe fapte reale. Crucea există și astăzi, datează din anul 1781. Legenda dovedește unitatea culturii românești prin asemănarea cu vestita Miorița, baladă populară ce a stat și la baza romanului *Baltagul*, scris de M. Sadoveanu.

Cruce și drum. O realitate dual care îi cuprinde pe Dumnezeu și pe om. În niciun alt loc din România drumul nu adevereste mai adânc omului sensul profund al căii de urmat ca în zona Muscelului. Aici, drum, om, cruce constituie de veacuri expresia cea mai grăitoare și vizibilă a credinței în Dumnezeu și în mântuire.

Noi ce lăsăm în urma noastră ? Istorie !

Istoria este cea mai frumoasă poveste !

Mersul târgului

Ștefan CRUDU

5.10.2014: *Gratis, de-l votezi pe Iohannis !*

O zi cam rece care anunță iminența toamnei. Temperaturile scăzute (primele brume în unele zone) au accelerat culesul legumelor astfel că, fără a mai fi sortate, au apărut pe piață în cantități mari și la prețuri mai mici decât până acum. În principal gogoșarii și ardeii capia roșii, căutați pentru murături, au fost pe toate tarabele. Totuși, prețul nu a scăzut sub 4 lei/kg. Castraveți la 2-2,5 lei/kg, vinete frumoase la 2-2,5 lei/kg. Roșii foarte frumoase, din solarii, la 3-4 lei/kg. Varza și chiar pepenii verzi la 0,7 lei/kg. În brațe cu legături de pătrunjel verde, un vânzător ambulant pe post de „agent electoral" încerca să-și găsească clienți folosind reclama din titlul de mai sus, originală și adaptată la campania electorală. Evident că oferta nu era gratuită. D'ale târgului !

12.10.2014: *De toate pentru toți !*

Frumoasă zi de târg în care toate produsele toamnei s-au adunat ca la o adevărată „zi a recoltei" cum se sărbătorea înainte de '89. De aceea și prețurile au scăzut brusc. Marea majoritate la 2 lei/kg. Ardeii grași 1-1,5 lei/kg. Cartofii, la minim istoric: 0,4-0,5-0,7 lei/kg. E clar, toată lumea va avea ce mânca. Arpagic și usturoi de sămânță la 4-5-6 lei/kg. Răsad de salată pentru solarii (cine are) 0,10 lei/fir. Ridichi de lună și zarzavaturi diverse te îmbiau cu culorile specifice. Greu de rezistat tentației !

19.10.2014: *Cuiburi distruse !*

Deși era o zi însorită și caldă, în târg imaginea era ca după o furtună violentă de vară care distruge cuiburile păsărilor și ia totul pe sus.

M-am dumirit. Tarabele fuseseră demolate și duse în curtea ADP-ului alăturat pentru a face loc viitoarelor instalații ce se vor monta în vederea bâlciului de Sf. Dumitru. De aceea mărfurile erau etalate pe folii de plastic așezate direct pe pământ. Vânzătorii ședeau turcește iar cumpărătorii făceau temenele alegând produsele dorite. Prețuri foarte convenabile. Am întrebat-o pe Marușca, „sârboaica" din Băleni de ce a mai venit când știa ce o să fie din anii trecuți și mi-a spus că au marfă multă și trebuie s-o vândă. M-a convins. La ora prânzului, pe strada Palăncii, mașini încărcate cu diverse instalații de bâlci, alergau să ia locul zarzavagiilor.

26.10.2014: *Fiasco ! Unde este bâlciul de altădată ?*

Nimeni nu se aștepta acum o săptămână că vremea se va schimba atât de dramatic. Sigur că meteorologii au anunțat o răcire începând de joi, dar nimeni nu prevedea (pentru că nu dorea) să fie ce a fost. În mod normal joi se făceau probele de funcționare pentru toate instalațiile de distracții și începeau să sosească primii clienți nerăbdători (tineri, școlari și liceeni dornici de distracție). Dar nu a fost așa. Vântul, ploaia și frigul au amorțit activitatea în târg. Nu a mers nimic. Vineri seara era pustiu și oamenii înghețați plecaseră fără speranță. Un singur vânzător de pastramă (de la care am luat plasă: era grasă și tare, am aruncat juma'te). Sâmbătă, târgul semăna cu o uriașă baltă. Instalațiile nu se mișcau din lipsă de clienți și doar muzica tare ne indica că e totuși sărbătoare.

Deoarece *Asociația Bolintineanu* a organizat manifestări culturale (mai „sărace" decât altădată – deh, vremurile !) cu câțiva oaspeți de la București, eu am fost însărcinat cu transportul. Pe la ora 15:00 a început lapovița și apoi ninsoarea, ca din senin. Ajutată de vânt, a luat pe sus improvizațiile din bețe și plastic ale vânzătorilor. Dezastru și disperare pentru cei veniți să câștige un bănuț la ultimul bâlci al anului. Seara târziu, la ora 22:30, când mă întorceam, în zona târgului luminat puternic, albul zăpezii care acoperea totul se lua la întrecere cu albeața marmurei monumentelor funerare expuse pe marginea drumului de cunoscuta firmă „Gelu din Trestieni". Jalnic și nemeritat. A doua zi, duminică după amiază, am fost iarăși în târg. Lacuri mari îngreunau deplasarea. Apa inundase mustăriile, iar oamenii mergeau pe punți improvizate din paleți și scânduri. Călușeii erau în apă, lanțurile erau nepornite și doar câteva instalații mai sofisticate aveau doi-trei clienți tineri dornici de senzații tari. Puținii cumpărători au intuit momentul favorabil: prețuri mici. Ardeii roșii gogoșari și capia la 1 leu/kg. La fel restul legumelor, sosite odată cu grădinarii din Teleorman. După grămezile de frunze, conopida se vânduse bine (1 leu/kg). Pastramă multă și la prețul de anul trecut: 23 lei/kg. Batali cât viței zăceau pe tarabe. Iar luni, tot sărbătoare, vremea se mai limpezise. La fel, clienți puțini, marfa ieftină. Apăruseră și intermediarii cu magazine în zonă. Ei au făcut într-adevăr afacere, cumpărând la prețuri mici restul de marfă pentru a-l revinde apoi în propriile magazine celor care nu s-au încumetat să înfrunte vremea neprietenoasă.

9.11.2014: *Târg și politică.*

Pentru mine, politica târgului este pe deplin înțeleasă: să fie marfă destulă și de calitate la prețuri negociate, cât mai apropiate de media convenabilă atât pentru vânzătorii care-și valorifică produsele muncii lor și vor să câștige, cât și pentru cumpărătorii lor, care să nu fie nevoiți să plătească prea scump marfa expusă pe tarabe (fapt ce se mai întâmplă, conjunctural, atunci când oferta este insuficientă și intervin intermediari înțeleși la preț). Cu toate efectele negative ale vremii, care au creat unele episoade de criză în sezonul activ de primăvară/vară/toamnă am avut un an agricol (și legumicol) satisfăcător, iar în partea a doua a toamnei chiar foarte bun, astfel încât prețul legumelor a scăzut mult.

Și această duminică a fost plină de produse și mușterii. Prețuri mici la legume de sezon: varza 0,4-0,5 lei/kg; varza roșie: 1 leu/kg; cartofii de la 0,5 la 0,9 lei/kg, după dimensiuni. Fructe (mere, în special, cam de toate soiurile) la 2,0-2,5 lei/kg.

Roșii (coapte în lăzi, deci ultimele din solarii) 4 lei/kg; la fel ultimele vinete (idem, din solarii) 3 lei/kg. Morcovi: 1-1,5-1,8 lei/kg, etc. Practic se găsea orice ți-ai fi dorit și ca atare erai tentat să cumperi și ce nu aveai neapărată nevoie. Ofertă mare la brânzeturi și lapte (care au rămas parțial nevândute). Peste tot însă, se striga sau era scris pe cartoane „marfă românească" ! Oare ? Chiar dacă este produsă în grădinile „sârbilor" din Băleni, sămânța este cumpărată din magazinele de specialitate și provine din alte țări. Hibrizii străini au luat locul soiurilor tradiționale pentru că, așa cum zicea Marușca lui Nelu, „nu se mai vinde așa bine din sămânța noastră !". De aceea avea morcovi și de peste o jumătate de kilogram ! Curat românești, nene ! Vai de noi că nu prea știm ce mai mâncăm. La plecare, surpriză mare. Pe parbriz era lipit un fluturaș care mă îndemna să votez un anume candidat la președinție. Când și cine l-a pus nu am știut. Oricum, cineva care s-a gândit că trebuie să mă aleg cu ceva din târg. Nu știa că deja umplusem portbagajul cu destule din oferta bogată a zilei și că această politică nu are cleiul potrivit ca să se mai lipească de mine.

16.11.2014: *Usturoi pe încercate și morcovi obezi.*

Ofertă deosebit de bogată pentru toate produsele. Au dispărut roșiile (firesc) iar ultimii castraveți (minusculi) de solar se vindeau la 5 lei/kg. Restul, prețuri convenabile, chiar prea mici (ardei capia semi-roșu la 1,5 lei/kg). Cartofii: 0,7-0,8 lei/kg. Doar la varza albă a crescut ușor (0,5-0,6 lei/kg). Pe câteva tarabe erau morcovi foarte mari, cât dovleceii. Curios, am rugat vânzătoarea să cântărească unul: avea 750 de grame ! Deci obez (sămânță hibridă din import). Prea furajer și sigur modificat genetic. Verdețuri diverse. Ultima conopidă culeasă, 2 lei/kg. Varza roșie: 1 leu/kg. Cineva care vindea usturoi (cu 8 lei/kg) scrisese: Ofertă, pe gustate ! Nu am mai văzut o așa reclamă la usturoi. Am refuzat oferta, întâi, că era cel mai scump și doi, urmează să mă duc să votez și risc să nu fiu primit în sală din cauza mirosului. Așadar, nu ratați târgul din Bolintin Vale, dar nici alegerile, că s-ar putea să nu știți ce pierdeți.

Clubul de istorie

Ciprian NECȘUȚU

În rubrica noastră consacrată, dedicată celei mai importante manifestări culturale periodice din zona Bolintinului – *Clubul de istorie* – vom prezenta aspecte referitoare la ultimele două ședințe, cea cu numărul XXII (27 septembrie), dedicată Anului Brâncoveanu și cea cu numărul XXIII (15 noiembrie).

Ediția din septembrie a *Clubului*, amânată, din motive obiective, de la data consacrată (cea mai apropiată sâmbătă de ziua de 15 a lunii) a suscitat vii discuții, în care au intervenit cu argumente și contraargumente membrii prezenți. Ele au fost legate, în principal, de locul înmormântării lui Constantin Brâncoveanu și neclaritățile pe care încă le prezintă, de patrimoniul brâncovenesc din zona Bolintinului, de moștenirea sa cultural-istorică, documente inedite, mărturii etc. De asemenea, au fost prezentate și alte manifestări dedicate Anului Brâncoveanu, la care membrii noștri au participat în calitate de invitați or de simpli spectatori. La final, s-au luat în discuție modalitățile de pregătire și de participare cât mai numeroasă la ediția specială a *Clubului de Istorie* de vineri, 3 octombrie, când invitatul special, dl. prof. dr. Marin Alexandru Cristian va susține o conferință despre epoca și personalitatea voivodului Mihai Viteazul, ale cărui legături cu Bolintinul (de moșie și de familie, în special) sunt binecunoscute printre noi.

Pentru 15 noiembrie, ultima ediție din 2014 a *Clubului*, tema fusese lăsată liberă în vederea participării unor oaspeți speciali: publicista Adina Popescu și dl Mihai Plămădeală. Au fost invitați, mai cu seamă, din postura dumnealor de rude și urmași ai unor personalități în legătură cu Bolintinul și cultura română. Adina Popescu, descendentă a familiei Dedu, „proprietară" cândva a moșiei Bolintinului, iar Mihai Plămădeală, frate al binecunoscutului și prețuitului mitropolit al Ardealului. Cum impedimente de ultim moment le-au amânat participarea pentru o ediție viitoare, ședința a debutat cu trecerea în revistă a evenimentelor organizate în cadrul *Toamnei Culturale Bolintinene 2014*, după care Vasile Grigore a abordat tema patrimoniului local, cu probleme legate de starea de conservare și punere în valoare a acestuia. Concluziile nu au fost deloc încurajatoare, tema fiind completată de intervenția dlui Ștefan Crudu, care a vorbit despre Spitalul Poenărescu, Conacul Gigurtu de la Ciorogârla și Școala Veche din Mihai Vodă. Domnul profesor Cornel State, însoțit de doi pasionați elevi ai săi (Irina Lazăr și Cedric Vișa), după o introducere „editorială" (prezentare de carte), a vorbit despre crucile de piatră din zona Godeni (Muscel), locul său natal. În continuare, dl colonel Nicolae Stoica a făcut o prezentare a stadiului cercetării la *Monografia satului Dârvari*, pe care o are în lucru. Gabriel Stegărescu ne-a vorbit despre unele aspecte legate de istoria satului Poenarii de pe Răstoacă în prima jumătate a secolului al XVII-lea. Foarte interesantă și captivantă s-a arătat a fi alocuțiunea pr. Valeriu Dumitrescu, o incursiune plină de învățăminte în istoria, tradiția și credința creștină ortodoxă. Intervențiile celorlați participanți au făcut să pară scurte cele aproape patru ore pe care s-a întins această ediție, a XXIII-a, a *Clubului de Istorie*.

Dintre participanți: Ștefan Crudu, Constanța Crudu, Constantin Vasile, Constantina Chiva, Sorin Chiva, Sanda Man, Nicolae Stoica, Cornel State, Eugen Crudu, Florică Dan, Marian Grigore, Constantin Bărbuță, Valeriu Dumitrescu, Irina Lazăr, Cedric Vișa, Irina Drăghici, Ciprian Necșuțu, Iulian Băețel, Gabriel Stegărescu, Fănică Narcis, Vasile Grigore etc. Mulțumiri, cu totul speciale, trebuie să adresăm binevoitoarei gazde a Clubului și a atâtor alte evenimete culturale bolintinene, domnul Marian Grigore.

Următoarea ediție a *Clubului de Istorie*, deja în 2015, pe 17 ianuarie, de la orele 15.00 la 20.00, va avea ca temă *Civilizația geto-dacă*, cu subtitlul *Pierit-au dacii ? !* Adiacent, cum este vreme de iarnă, se vor prezenta obiceiuri și tradiții legate de acest anotimp. Desigur, ca de obicei, fiecare este liber să prezinte ce are mai interesant, tema nefiind nicicum obligatorie. Vă așteptăm pe toți cei interesați, participarea fiind deschisă tuturor doritorilor (detalii la tf. 0720350555).

La mulți ani !

Dana ENE locuiește în Bolintin Vale și în anul 2014 a debutat editorial în două volume colective de poezie: *Iubirea, dincolo de vis*, coord. Silvia Urlih, Editura Studis și *Vise târzii*, coord. Elena Buldum, Editura Națiunea.

UNUI SUFLET CĂLĂTOR

Suflet făr' acoperiș,
Ai venit azi, pe furiș...
Mi-ai răpit, dintr-o mișcare,
Pulsul și aorta mare !

Iar acum, când te respir,
Simt pe limbă gust de mir
Și îmi stăruie-n ureche,
Glasu-ți ce n-are pereche !

Suflet fără de zăvor
Mi-ai tivit, cu-n fir de dor,
Lobul din plămânul stâng,
De nu pot să mă mai plâng !

Iar acum, când te miros,
Simt văzduhul până la os.
Și cu șapte pași încoace,
Curcubeu-n ochi îmi zace...

Suflet, pelerin ce ești,
Nu vrei tu să locuiești
În ventriculul meu drept ?
N-aș mai sta... să te aștept !

Mâine, dacă-ar fi să pleci,
Coastele ți-ar fi poteci,
Iar iubirea dintre noi,
Călăuză înapoi !

O VARĂ FĂRĂ SFÂRȘIT

Când nu mai am răbdare
Să văd vara cum trece,
Îmi pun în buzunare
Surâsul tot mai rece
Și plec în căutarea
Vreunei alte veri
Îngemănată poate
Copacilor stingheri...

Un alt meleag fierbinte
Cu holde aurii;
Nepieptănate plete
La orele târzii;
Obraji scăldați de soare,
Pe care să se vadă,
Preaplinul fericirii
Întins, ca o pomadă...

Și vara să rămână
Încremenită în flori.
Amurgul parfumat
Să-i stea la subțiori.
În spicele de grâu,
Iubirea să dospească
Eternitatea clipei
Lăsată în grija noastră !

Dar, iată !, anotimpul
Ce poartă în ochi văpăi,
A scos din ceasuri timpul
Și-l duce înapoi !
De-aceea, nu mai am
Putere să privesc
Cum ia o altă formă
Tot chipul pământesc !

Și, plec să caut vara,
Cea fără de sfârșit,
În care tinerețea
Din om, n-a asfințit...

Mihai Viteazul – între Călugăreni și Bolintin

Constanța CRUDU

Octombrie, luna cerului înalt, transparent, curat, azuriu, este luna zborurilor aviatice, a păsărilor pribege, a unei ușoare melancolii, a gândurilor îndrăznețe, a proiectelor ce, în sfârșit, devin realitate. Și cum acest moment autumnal aduce bucuria roadelor și zile de mari sărbători, orașul nostru se bucură să găzduiască „Toamna Culturală Bolintineană", ediția 2014, organizată de membrii „Asociației pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu", ce cuprinde manifestări culturale care, în mod cert, reușesc să imprime zonei rolul de centru cultural important, în preajma zilei de Sf. Dumitru – ocrotitorul, patronul spiritual al Bolintinului.

„Toamna Culturală" a debutat în ziua de 3 octombrie 2014 cu o întâlnire (în cadrul unui amplu parteneriat între Asociație și Școala Gimnazială nr. 1 Bolintin Vale, Liceul Tehnologic din Călugăreni etc.) cu un reputat istoric, prof. dr. Marin Alexandru Cristian, director al Liceului din Călugăreni, specialist în epoca medievală, respectiv domnia lui Mihai Viteazul, studiului căreia i-a dedicat zeci de ani din viață.

Manifestarea intitulată „Mihai Viteazul – între Călugăreni și Bolintin" a reprezentat o evocare a figurii marelui voievod întregitor de țară și a legăturilor sale cu Bolintinul.

Desfășurată la Școala Gimnazială nr. 1 din oraș, într-o atmosferă adecvată, beneficiind de implicarea însuflețită a d-nei director, a profesorilor școlii, a majorității membrilor Asociației, activitatea a suscitat un real interes din partea participanților – cadre didactice și elevi ai școlii și ai liceului din localitate, pe lângă care, efectiv, a trecut timpul atât de repede, invitatul reușind să le mențină vie atenția.

Prof. dr. Marin Alexandru Cristian vorbind despre Mihai Viteazul

La reușita evenimentului au contribuit și intervenția redactorului șef al revistei *Sud*, Vasile Grigore, a d-nei directoare Andrei Irina, care avusese prilejul de a-l cunoaște pe dl. profesor doctor, a prietenului și confratelui, profesor de istorie al liceului bolintinean, Constantin Bărbuță, fiecare dintre aceștia făcându-i o caldă prezentare.

Pe scurt, despre dl. profesor doctor Marin Alexandru Cristian, este important de menționat că s-a născut în satul Hulubești, comuna Călugăreni, județul Giurgiu, că actualmente este profesor de istorie și director al liceului din satul de pe malul Neajlovului. Ca un element care atrage atenția, este faptul că atât domnia sa, cât și fratele, Ilie A. Cristian, sunt profesori de istorie, unul în județul Giurgiu, celălalt în București, coautori ai unor lucrări care dovedesc intensa lor muncă de cercetare și documentare în domeniul istoriei naționale.

Pe lângă *Aplicarea Legii Rurale din anul 1864 în județele Ilfov și Vlașca* (Editura Grai și Suflet – Cultura Națională, București, 2011), în cadrul întâlnirii noastre oratorul a făcut referire la lucrarea vieții sale, apărută în 2 ediții cu adăugiri, dedicată personalității excepționale și geniului militar care a fost Mihai Viteazul. Domnul profesor nu a insistat în mod special pe expunerea opiniei personale conform căreia locul desfășurării luptei de la Călugăreni „întru apărarea sfintei cruci" din 13/23 august 1595 s-ar afla la oarece distanță, pe un alt amplasament față de cel unanim acceptat actualmente de istorici, ceea ce ar fi presupus o expunere mult prea stufoasă, ci, ținând seama de vârsta preponderentă a auditoriului, a surprins aspecte inedite din viața vestitului domn muntean, referitoare la originea sa (părinții – o româncă și un mare negustor din neamul Cantacuzinilor și nu Pătrașcu cel Bun voievod), campanii militare, politica internă și externă, prin care s-a dovedit un „păstor bun și creștin și iubitor de săraci și cu frică de Dumnezeu", cum nota Andronic Cantacuzino (adevăratul său tată, după cum susține prof. Cristian) într-o scrisoare din 14 noiembrie 1593 către Petru Șchiopul, după numirea lui Mihai ca domn al Țării Românești.

S-a răspuns la întrebările asistenței, interesante fiind cea despre legendele legate de trecerea lui Mihai prin apropierea Bolintinului sau despre respectarea adevărului istoric în ecranizările care îl au ca protagonist.

Voievodul și epoca sa au fost înfățișate în imagini de Ciprian Necșuțu, cea mai apreciată fiind gravura lui Aegidius Sadeler.

Așadar, o activitate reușită, o colaborare fructuoasă, cărți și autografe ale autorului, vorbe de duh, respect și admirație pentru acela care la Călugăreni a câștigat gloria prin curaj și chiar și „un steag verde al Proorocului lui Mahomed", trofeu inestimabil despre care amintește cu mândrie însuși Mihai într-un memoriu adresat împăratului Rudolf II.

La Bolintineanu - Gh. Dragomir, Irina Lazăr, Vasile Grigore

Zilele creatorilor bolintineni

Gabriel DRAGNEA

În plan cultural, bolintinenii s-au bucurat în ultimii aproape 20 de ani de o serie de manifestări culturale care au avut ca prim scop descoperirea și promovarea literaturii tinere autentice, dar și scoaterea la lumină a tot ce este mai valoros, atît pe plan local, dar și național. Bolintinenii s-au mândrit de-a lungul timpului și, încă se mândresc cu cel care a fost Dimitrie Bolintineanu. În toți acești ani nu a existat manifestare culturală în care să nu fi fost amintite personalitatea și opera scriitorului. Și, pentru că era nevoie de o gazetă pentru a face publice aceste acțiuni, în 1996 a văzut lumina tiparului primul număr al revistei *Sud*, înființată și coordonată de publicistul Constantin Carbarău.

Vasile Grigore, Victoria Milescu, Alexandra Firiță, Raluca Tudor

În toată această perioadă, încă de la apariția revistei, au fost promovate nume de tineri creatori cu o poezie nouă, cu un suflu proaspăt, mulți dintre aceștia chiar premiați în cadrul Festivalului Concurs de Creație Literară „Dimitrie Bolintineanu". Până în 2011, al cincisprezecelea an de la apariție, în cele 142 de numere au fost publicate peste 2800 de articole, multe dintre acestea fiind semnate de scriitori cunoscuți precum Liviu Ioan Stoiciu, Victoria Milescu, Teodor Vârgolici, Florentin Popescu, Valeriu Filimon, Dumitran Frunză, Horia Gârbea, Aureliu Goci, Bogdan I. Pascu, Victor Sterom, Gheorghe Neagu, C. Stănescu și mulți alții. Dincolo de problemele financiare, dincolo de lipsa forței pe care Constantin Carbarău (decedat după o grea suferință în 2012) o dădea *Sud*-ului, aceasta a continuat să fie tipărit. Astfel că au început să reapară manifestări culturale menite să redescopere talente literare și să reamintească adevăratele valori autentice, demult intrate în patrimoniul cultural românesc.

Un astfel de eveniment, *Zilele creatorilor bolintineni*, circumscris manifestărilor „Toamnei Culturale Bolintinene – 2014", a avut loc în Sala de Consiliu a Primăriei Bolintin Vale, în zilele de 24 și 25 octombrie ale acestui an, în care au fost lansate două cărți, diferite ca tematică, dar la fel de interesante din punct de vedere al conținutului: *Terra, planeta sufletelor rătăcite* a generalului de brigadă (r) Gheorghe Dragomir, Editura „România în lume", 2014, respectiv volumul de poezie al Alexandrei Firiță, „Aparținând clipei", apărut tot anul acesta, dar la Editura RawexComs. Ambele evenimente s-au desfășurat într-o notă de optimism, de bucurie a întâlnirii cu gândul deschis și pozitiv. Stilul colocvial al discuțiilor a transformat cele două lansări de carte într-o dezbatere publică, prietenească, oferind tuturora posibilitatea de a interveni, de a întreba și puncta acolo s-a considerat necesar. Celor două lucrări s-a adăugat și prezentarea recentei cărți a d-nei Victoria Milescu, *Cununa de flăcări*, Editura eLiteratura, 2014, care a completat în mod adecvat evenimentul.

Câțiva dintre participanții la Festival

Cartea fostului ofițer în Centrul de Informații Externe (în perioada 1973-1992, perioadă în care a executat mai multe misiuni în țări din Asia, Africa, Orientul Mijlociu și Europa Occidentală) este, practic, o culegere de gânduri, idei și sentimente, întrebări generate de experiențele acumulate în timp prin coabitare și lectură în/din variile culturi orientale și occidentale. Mai mult decât atât, dr. Stelian Gomboș punctează în prefață clasificându-l ca fiind „un adevărat tratat, științific și teologic (incluzând aici toate ramurile și științele teologiei: antropologie, cosmologie, cosmogonie, eshatologie, mistagogie, hristologie și multe altele)". Lucrarea în cauză „înmănunchează și dezvoltă gânduri, întrebări și certitudini despre destinul Universului, al Terrei noastre ca punct minuscul al *Marelui Hău*, despre sufletul omenesc, religiile de astăzi și de mâine – cu agresivitățile unora dintre ele și rolul altora în pacificarea lumii, pericolul laicizării și brutalizării societății omenești, revolta naturii împotriva omului lepădat de moralitatea creștină" (prof. univ. dr. Mihai D. Drecin).

Dl. gen. Gh. Dragomir vorbindu-le participanților la Festival

Așa cum spuneam mai sus, și cartea poetei Alexandra Firiță a creat un val de aprecieri, stârnindu-se dezbateri despre importanța și efectele poeziei, despre reguli și norme, tipare sau rebeliuni ale versificației. După volumele *Nostalgii*, *Poeme crepusculare*, *Descântând tăcerile*, *Netihna ceasului fără sfârșit* și *La praguri de ape*, acest ultim volum, *Aparținând clipei*, vine ca o confirmare a naturaleții exprimării, a bogăției de idei și sentimente lăsate să mocnească și să se dezvolte în timp, creându-se astfel, un adevărat foc ce s-a dorit stând între copertele acestei cărți. Prezentă la lansarea volumului de poezie, însăși prefațatoarea lucrării, scriitoarea Victoria Milescu a punctat obiectiv pe coperta a patra: „Poezia Alexandrei Firiță nu răspunde nici unui trend actual. E poezie și atât. Fără prea multe podoabe stilistice, mizează, prin glisarea unor planuri temporale și spațiale, între real și imaginar, pe crearea unor atmosfere ce transmite un fior metafizic. Versurile au o anumită armonie în melancolia lor euforică, surdinizată, cu fluxuri și refluxuri de incantație ritualică ori de psalm, venind din *uitarea de sine*: *Atât de aproape. Atât de departe/ Cu pasul de ape călcând peste ape*".

Manifestările acestea, inserate inserate festivalului „Toamna Culturală Bolintineană", fac dovada că, în inima atât de mică, dar cu pulsații puternice a Bolintinului din Vale, legendele și rădăcinile locului nu vor fi uitate, indiferent de cine preia ștafeta cultural-istorică a faptelor.

Dimitrie Bolintineanu – ieri şi azi

Proiectul educațional „Dimitrie Bolintineanu – ieri și azi", coordonat de prof. Mădălina Dionysatos și organizat, în colaborare, de către „Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu" și Liceul tehnologic „Dimitrie Bolintineanu" (reprezentat prin director prof. Mihaela Enache) cu implicarea Catedrei de Limba română (Mariana Petre, Diana Dima, Mariana Dincă, Ecaterina Militaru, Cristina Lazăr, Ștefana Dumitriu) și-a desfășurat o prima etapă, luni, 27 octombrie 2014, care a fost inclusă în cadrul mai larg al festivalului Toamna Culturală Bolintineană.

Evenimentul s-a desfășurat în instituția de învățământ mai sus amintită și a constat într-un concurs de cunoștințe generale privitoare la biografia și opera lui Dimitrie Bolintineanu, adresat elevilor de clasa a IX-a. Cu rezultate meritorii am înregistrat participarea unui echipaj format din elevi de clasa a VIII-a, de la Școala Gimnazială Malu Spart.

În intervențiile lor, membrii Asociației prezenți la eveniment (Vasile Grigore, Constantin Bărbuță, Ștefan Crudu, Alexandra Firiță, Iulian Băețel) au evocat figura marelui bolintinean și moștenirea lui spirituală, îndemnând elevii și asistența în a-i urma exemplul pentru îmbogățirea spirituală și nu numai, a comunității. **(Red.)**

O ZI DIN VIAȚA UNEI VEDETE

(urmare din pagina 3)

la rândul său aflându-se sub protecția unui geam incasabil, dar care nu împiedică vizualizarea optimă a operei. De o parte și de alta a simezei stau șase paznici tineri, câte trei pe fiecare flanc, care se schimbă la intervale regulate de timp, pentru a nu obosi și avea tot timpul o atenție deosebită.

Mijloacele de supraveghere, conectate la un dispecerat central în permanent contact cu sala, mereu în stare de alertă, nu lipsesc, cu toate că sunt amplasate cu mare discreție.

Gioconda fascinează ! Gioconda subjugă ! și asta nu de azi, de ieri, ci de secole. Ea a avut, are și bineînțeles va avea admiratori entuziaști, care o vor preaslăvi în versuri, în proză sau chiar în pictură, ca să nu mai vorbim de eternii ei îndrăgostiți. Scriitorul clasic francez Théophile Gauthier, entuziasmat, o definea drept „sfinx al frumuseții, care surâde atât de misterios din cadrul leonardesc și care vine să propună admirației secolelor o enigmă ce nu a fost încă rezolvată...".

Pasiunea pentru acest portret a atins momente de axaltare. În august 1911, un student, socotit nebun, a intrat noaptea în muzeu, strecurându-se prin labirintul de hornuri din străvechea clădire. A avut curajul să fure pânza, să o scoată din cadru și chiar să o ruleze pentru a fi mai ușor transportată. Actul lui demențial a zguduit lumea până în cele mai depărtate puncte ale globului, fiind socotită un adevărat dezastru care făcea să dispară – din fericire pentru scurt timp – una dintre cele mai grandioase producții ale creației artistice ale geniului uman.

De fapt, în marile muzee ale lumii, multe opere de artă au căzut pradă hoților sau nebunici unor vizitatori, având ca și Gioconda martiriul lor. Să nu uităm, în urmă cu vreo patru decenii, *Rondul de noapte* de la Rijkmuseum din Amsterdam – cunoscuta pânză de mari dimensiuni a lui Rembrandt – a fost victima unui atac din partea unui dezaxat, care a sfâșiat-o cu cuțitul. Tehnica modernă de restaurare însă, a permis refacerea completă. Pânza a fost redată curând circuitului muzeal, sub protecția unui geam incasabil cu o considerabilă grosime, trăind de atunci într-o veritabilă diorama.

Tabloul la care Leonardo a lucrat mai bine de patru ani și pe care nu-l considera niciodată terminat, purtându-l cu el în lungile sale peregrinări, revenind asupra-i ori de câte ori avea prilejul, fiind nemulțumit mereu de ceea ce a făcut, a devenit de-a lungul secolelor un veritabil simbol al artei universale. Terminată în cea de-a două perioadă milaneză, Gioconda, caracterizată de către omul de mare finețe care a fost profesorul de anatomie artistică, doctorul Gheorghe Ghițescu, drept „capodopera clarobscurului și a sfumato-ului, subiectul interminabilelor discuții asupra aspectului androgin al voinicei Mona Lisa și asupra misteriosului zâmbet, întâlnește peste veacuri zâmbetul binevoitor al statuilor gotice, surâsul grațios al tinerelor Chore arhaice dar și al divinităților din Angkor".

Lucrarea, având dimensiuni nu prea mari (înălțime: 77 cm; lățime: 83 cm) reprezintă bustul în mărime naturală al Lisei Maria, devenită cea de a treia soție a notarului don Francesco di Bartolomeo de Zenobi del Giocondo prin căsătoria oficiată în 1495. În jurul anului 1502, Francisc I cumpără lucrarea pentru suma de patru mii de ducați, punând-o la loc de cinste în cabinetul aurit de la Fontainbleau. Ulterior, Ludovic al XVI-lea o va pune în camera sa de la Versailles, pentru ca, după revoluția franceză să fie plasată la Louvre.

Dar Leonardo da Vinci nu înseamnă numai pictorul Giocondei. În primul rând el a pictat și alte chipuri de femei a căror frumusețe și interiorizare sunt cel puțin la nivelul Giocondei. Chiar Louvre-ul posedă un tablou de o măiestrie greu de egalat: *Frumoasa cu diademă*, de data aceasta un portret de interior, spre deosebire de Gioconda care este plasată într-un peisaj.

Interesant, maestrul se pare că nu a avut o dragoste mărturisită. Bărbatul înalt și prezentabil, nu a iubit. Era un solitar. Un egoist preocupat de ideile și idealurile sale. Și totuși a înălțat femeii, frumuseții ei, un monument uriaș, cum poate nimeni nu a mai reușit. Mărturie stau portretele Ceciliei Galleroni sau al Isabelei D'Este. L-a întrecut chiar pe înaintașul său, îndrăgostitul precoce Petrarca, care în sonetele sale ne transmite fiorii eternei iubiri pentru Laura de Noves.

Și celelalte tablouri aflate la Louvre reprezintă, fără îndoială, culmi ale geniului uman, pe care Leonardo da Vinci a știut să se înalțe de fiecare dată. În marea lui neliniște, Leonardo picta, refăcea și distrugea în egală măsură. Drumul spre perfecțiune nu-l concepea decât într-un singur mod, acela de a lucra și a studia încontinuu, a observa și a experimenta noi și noi modalități în nesfârșitele domenii ale cunoașterii umane. A căutat infinite posibilități de exprimare plastică, a desenat ca nimeni altul tot ce vedea, tot ce întâlnea, atitudini umane, expresii, gesturi, fizionomii, detalii ale corpului uman, atât în exterior, cât și în intimitatea sa, cai, animale mici, păsări. A fost un observator atent al vieții sociale și a evenimentelor, al stărilor sufletești și al comportamentului uman. Neliniștitul Leonardo, însă, nu putea lucra liniar, fără a-și pune amprenta puternică a personalității sale asupra oricăreia dintre lucrările pe care le făcea. Poate că din această dorință de a aduce totul la perfecțiune, de a crea mereu și mereu, de a inova, de a perfora cu privirea și cugetul toate zările cunoașterii, a avut și insuccese. Ca pictor, omenirea a mai primit din partea sa o capodoperă, într-o altă tehnică și anume în domeniul picturii murale, care este *Cina cea de taină*, compoziție în care maestrul și-a pus pe deplin girul geniului său. Subiectul este transpus în cel mai omenesc stil posibil. Atmosfera este umană, iar aerul întregii compoziții este cel al unei obișnuite agape.

Dar să ne întoarcem la Gioconda.

Câtă dragoste avea Leonardo pentru natură. Atent observator al biologicului și al continuei transformări a naturii, Leonardo va studia lumea înconjurătoare, nu cu ochiul artistului nepăsător la ceea ce se întâmpla în juru-i, concentrat doar asupra propriei opere. Maestrul a considerat că tablourile sale nu pot fi elemente izolate, ci ele reprezintă părți integrate ale macrocosmosului. De aceea a ales amplasarea Gocondei nu într-un interior, nu pe un fundal lipsit de perspectivă, nu în fața unei ferestre deschise – așa cum poate inițial a gândit-o – ci pur și simplu în fața unui colț din natură.

Prețiozitatea descrieii sale botanice este atât de exactă, ca dealtfel și în *Madona din grota cu stânci*, încât botaniștii, studiind cu minuțiozitate frunzele pictate, au putut identifica nenumărate specii de plante. De fapt, cazul nu este singular. Flamandul Jan van Eyck, cu câtva timp înaintea sa, pictase în *Mielul mistic* cu o scrupulozitate științifică incontestabilă, un adevărat atlas botanic și dendrologic, pe care specialiștii l-au apreciat pentru exactitatea observației.

Afară de faptul de a fi fost pictor, sculptor și arhitect în egală măsură, ca toți marii artiști ai Renașterii, Meșterul Leonardo a fost pasionat de biologie și studiul anatomiei umane, având preocupări de geologie și mineralogie, a creat nenumărate proiecte de inginerie civilă și militară care s-au înfăptuit cu veacuri mai târziu, a fost poet și compozitor astfel încât „nimic din ceea ce era omenesc nu i-a fost străin", rămânând în istoria omenirii drept una dintre cele mai strălucite minți. Capacitatea sa mentală era atât de dezvoltată încât toate lucrările sale sunt scrise de-a-ndoaselea, putând fi citite cu ușurință doar în oglindă.

Modelul Leonardo a constituit și va constitui un model al omului însetat de cunoaștere. Modelul acestui „uomo universale" luminează spre zări îndepărtate drumul spinos al cunoașterii.

Așa cum scria spiritul enciclopedic care a fost Victor Săhleanu: „Leonardo a avut o viziune dinamică și orgasmică despre lume. Viața a înțeles-o drept mișcare la cea mai înaltă putere".

Pictura lui Leonardo captivează, ea exercită asupra celui care o privește o adevărată stare hipnotică. Așa mi s-a întâmplat și mie în acea duminică de octombrie 2014. Și poate multora dintre cei ce-au zăbovit în fața-i.

Părăsesc sala Giocondei aruncând o ultimă privire asupra peretelui pe care sunt expuse și celelalte opere ale maestrului. Parcurgând sălile care conduc spre ieșire, copleșit mă gândesc la ceea ce a scris Edgar Papu referitor la oameni ca Leonardo, în *Apollo sau ontologia clasicismului*: „Giganți dotați cu tentacule multiple, deschise, asemenea unor polipi uriași, întocmiți să absoarbă tot ce există" și aproape concomitent îmi vine în minte imaginea creată de Vasile Voiculescu, care cu pioșenie îl înfățișa statuar: „pe fruntea lui pălită de flacăra vegherilor a purtat de-a pururi – ca un martir – cununa de spini a cugetării".

[Legenda foto: În fața Giocondei la 17 octombrie 2014 (preluată din presa franceză). În planul îndepărtat se observă un fragment din tabloul lui Veronese, *Nunta din Cana Galileea*.]

Sud

Director fondator: Constantin Carbarău
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu
(tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar general de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Corneliu State, Gabriel Dragnea, Ciprian Necșuțu
Prelucrare imagini: Mircea Paraschiv

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică: Raluca Tudor
RAWEXCOMS
Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com; 0720 773209

Tipar: Oscar Print

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.